

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Občanské sdružení a jeho úloha ve společnosti

Kateřina JELENOVÁ

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jelenová Kateřina

Veřejná správa a regionální rozvoj Sezimovo Ústí - Tábor

Název práce

Občanské sdružení a jeho úloha ve společnosti

Anglický název

Civic association and its role in society

Cíle práce

Cílem práce je provést rozbor právní úpravy problematiky založení, financování a činnosti občanského sdružení. V praktické části pak je cílem aplikovat teoretické poznatky v činnosti vybraných občanských sdružení na základě analýzy jejich činnosti s cílem poskytnout ucelený přehled o úloze a poslání sdružení ve společnosti.

Metodika

shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce

Analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce

Získání podkladů pro praktickou část práce

Statistické vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce

Sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Harmonogram zpracování

1. Sběr dat, vyhotovení zadání práce – do 30.06.2012

2. Vypracování teoretické části – do 31.01.2013

3. Vypracování praktické části – do 28.02.2013

4. Odevzdání práce do 31.03.2013

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

občanské sdružení, Občanský zákoník, sdružovací právo, sociální pracovníci, fondy EU, financování, dary, občanská angažovanost, přínos

Doporučené zdroje informací

DEVEROVÁ, Lenka a kol. Průvodce neziskovým právem. 1. díl, 1. vyd. Praha : Informační centrum nadací a neziskových organizací, 1996. 167 s.

DEVEROVÁ, Lenka a kol. Průvodce neziskovým právem, 2.díl, 1. vyd. Praha: Informační centrum nadací a neziskových organizací, 1996. 166 s.

GARGULA, Martin. "Neziskovky" zahajují svůj tradiční boj o výše dotací. Táborské listy, 2.3.2004, Roč. 13, č. 52, s. 15.

CLINTON, Bill. Dárcovství : jak každý z nás může změnit svět. 1.vyd. Praha : Volvox Globator, 2008. 231 s. ISBN 978-80-7207-674-1.

MACHÁČKOVÁ, Dana. Jaké jsou zájmy neziskových organizací. Místní kultura, 1997, Roč. 7, č. 5, s. 25-26.

Komunikace s veřejností : a ještě něco navíc-- : strategické plánování, marketing a marketingový výzkum, fundraising. 1.vyd. Praha : Spiralis, 2003. 99 s. ISBN 80-903015-3-3.

Průvodce fondy EU pro neziskové organizace. 2.vyd. Praha : Nadace rozvoje občanské společnosti, 2005. 224 s. ISBN 80-902302-5-3.

LUKEŠ, Martin, NOVOTNÝ, Jiří a kol. Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací. 1.vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 223 s. Terminologický slovník. ISBN 978-80-245-1473-4.

Další literatura po dohodě s vedoucí diplomové práce

Vedoucí práce

Borská Jana, JUDr.

Termín odevzdání

březen 2013

JUDr. Jana Borská
Vedoucí katedry

V Praze dne 9.10.2012

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Občanská sdružení a jejich úloha ve společnosti jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce. Dále děkuji paní Miroslavě Horecké, paní Romaně Kunclové a panu Aleši Bartákovi za poskytnuté materiály a konzultace.

Občanské sdružení a jeho úloha ve společnosti

Civic association and its role in society

Souhrn

Tato práce se zabývá občanským sdružením a jeho úlohou ve společnosti. Je zde uvedena analýza odborné literatury týkající se dané problematiky a její rozpracování. Teoretická část je zpracována formou literární rešerše. Dalším bodem je praktická část práce, ve které jsou podrobně rozpracovány výsledky dotazníkového šetření. Výsledky šetření porovnávají tři občanská sdružení z hlediska jejich občanské angažovanosti. V praktické části je uveden strukturovaný rozhovor se zástupci vybraných občanských sdružení, na který dotazníkové šetření navazuje. Práce se zaměřuje na občanské sdružení Kaňka, o.s., Občanské sdružení Pro klidný Tábor a Asfaltado tuning team Tábor, o.s.. Jsou zde uvedeny konkrétní případy pomoci a způsoby řešení tíživých životních situací, nejen z pohledu výše uvedených organizací. Dále jsou zde rozpracovány způsoby založení a registrace občanských sdružení, způsoby financování, přístup k fondům Evropské unie, dobrovolnictví, sponzorství a další. Ve zhodnocení jsou uvedeny výsledky šetření praktické části práce. Závěrečná část popisuje úlohy občanských sdružení včetně jejich přínosů pro společnost. Výsledky šetření jsou doporučením, kam se v případě potřeby ochrany či ochoty pomoci druhému obrátit.

Summary

This work deals with the civic association and its role in society. There is an analysis of the literature relating to this issue and its elaboration. The theoretical part is treated as a literary review. Another point is the practical part of the work in which they are developed in detail the results of a questionnaire survey. Results of the survey compared three civic associations in terms of their civic engagement. The practical part is given a structured interview with representatives of selected civil society groups, to which survey follows. The work focuses on the civic association Kanka axes Civic Association Pro calm Tabor and Tabor Asfaltado tuning team, pers. They are listed here to help specific cases and solving difficult life situations, not only in terms of the above-mentioned organizations. There are also developed ways of setting up and registration of civic associations, financing, access to the funds of the European Union, volunteering, sponsorship and more. The evaluation results of the survey are given the practical part. The final section discusses the role of civil society groups, including their benefits to society. The results are recommendations, which, if necessary, protection or willingness to help another turn.

Klíčová slova: občanské sdružení, Občanský zákoník, právo sdružovací, pracovníci nestátních neziskových organizací, financování, fondy EU, dary, přínosy

Keywords: Civic Association, the Civil Code, the right of association, workers of non-governmental organizations, funding, EU funds, gifts, benefits

Obsah

Seznam zkratk	12
1. ÚVOD	13
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika práce	15
2.2.1 Teoretická část.....	15
2.2.2 Praktická část.....	17
3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	18
3.1 Právní úprava občanských sdružení	18
3.1.1 Ústavní zákony.....	20
3.1.2 Vymezení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku	20
3.1.3 Vymezení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.....	21
3.1.4 Sdružování občanů	21
3.2 Vymezení základních pojmů	22
3.2.1 Neziskovost	22
3.2.2 Nestátní nezisková organizace (NNO).....	22
3.2.3 Nezisková organizace.....	23
3.2.4 Občanské sdružení	23
3.2.5 Fundraising.....	23
3.3 Založení občanského sdružení.....	25
3.3.1 Kdo může založit OS	26

3.3.2 Registrace občanského sdružení	26
3.3.2.1 Návrh na registraci	27
3.3.2.2 Lhůty pro vyřízení	28
3.3.3 Orgány občanských sdružení	29
3.3.3.1 Valná hromada	29
3.3.3.2 Předsednictvo	29
3.3.3.3 Revizní komise	30
3.4 Podnikání neziskových organizací	30
3.4.1 Rozpočet občanského sdružení	31
3.4.1.1 Příjmy občanského sdružení	31
3.4.1.2 Výdaje občanského sdružení	33
3.4.2 Daň z přidané hodnoty	33
3.5 Financování nestátní neziskové organizace (NNO)	34
3.5.1 Druhy financování	34
3.5.1.1 Podpora ze státního rozpočtu	35
3.5.1.2 Daňové zvýhodnění	35
3.5.1.3 Oblast loterií a jiných podobných her	36
3.5.1.4 Financování z neveřejných zdrojů	36
3.5.2. Dárcovství	36
3.5.2.1 Individuální dárcovství	37
3.5.2.2 Formy dárcovství	38
3.5.2.2.1 Finanční dary	39

3.5.2.2.2 Sponzoring.....	40
3.5.2.2.3 Dobrovolnictví.....	41
3.5.2.2.4 Veřejné sbírky	43
3.5.2.2.5 Benefiční akce	44
3.5.2.2.6 Závěti	44
3.5.3 Fondy Evropské unie.....	45
3.5.3.1 Realizované projekty z grantů Evropské unie	45
3.5.3.1.1 Informace o dostupných finančních zdrojích z EU	45
3.5.3.1.2 Jak jsou projekty pro financování vybírány	46
3.5.3.1.3 Jak bude grant vypočítán a přidělen	46
3.5.3.1.4 Realizace projektu	47
3.5.3.2 Strukturální fondy EU.....	47
3.5.3.2.1 Evropský regionální rozvojový fond (ERDF)	48
3.5.3.2.2 Evropský sociální fond (ESF)	48
3.5.3.2.3 Kohezní fond (Fond soudržnosti)	49
3.5.3.2.4 Vybrané programy EU	49
3.6 Spolupráce občanských sdružení a jejich cílové skupiny.....	50
3.6.1 Spolupráce s obcemi	50
3.6.2 Cílové skupiny klientů občanských sdružení.....	50
3.7 Lidé v neziskovém sektoru.....	51
3.7.1 Vedoucí pracovníci NNO.....	51
3.7.2 Personální politika.....	52

3.7.3 Zrušení a zánik občanských sdružení.....	53
3.8 Poslání, cíle a strategie neziskových organizací.....	54
3.9 Přínosy občanského sdružení	55
3.9.1 Zastoupení NNO v sociálních službách	55
3.9.2 Přínosy a motivy dobrovolnictví.....	56
4. PRAKTICKÁ ČÁST	57
4.1 Kaňka o.s.	58
4.2 Občanské sdružení Pro klidný Tábor	63
4.3 ASFALTADO tuning team Tábor, o.s.	67
5. ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	76
6. ZÁVĚR	78
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	82
8. PŘÍLOHY	84
Příloha č. 1 Dotazníkové šetření - vzorový dotazník	84
Příloha č. 2 Smlouva o založení občanského sdružení.....	85
Příloha č. 3 Příklad uplatňování odpočtu daru u fyzické osoby	87
Příloha č. 4 Jak se stát dobrým dobrovolníkem.....	88
Příloha č. 5 Všeobecná deklarace o dobrovolnictví	89
Příloha č. 6 Fundraisingové hry.....	92
Příloha č. 7 Integrované sportovně rehabilitační pobyty Kaňka, o.s.....	96
Příloha č. 8 Výzva OS Pro klidný Tábor	97
Příloha č. 9 Počet registrovaných OS	98

Příloha č. 10 Motivace k vedení neziskové organizace..... 99

Příloha č. 11 Přehled rozpočtových položek Evropské Komise..... 100

Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 1 Zjednodušený rozpočet projektu..... 46

Tab. č. 2 Výše minimálních mzdových tarifů..... 53

Graf č. 1 Výsečový graf vyjadřuje počet zaměstnanců v jednotlivých sledovaných sdruženích. 73

Graf č. 2 Výsečový graf popisující využití dobrovolníků či dárců..... 73

Graf č. 3 Výsečový graf dotací a fondů Evropské unie. 74

Graf č. 4 Výsečový graf popisující kulturní či jiné akce vybraných sdružení..... 74

Graf č. 5 Výsečový graf financování z veřejných či neveřejných zdrojů..... 75

Graf č. 6 Výsečový graf odpovídající na otázku, zda financování záleží na podnikatelské orientaci OS. 75

Seznam zkratk

ABB	Activity – Based Budegeting
ČD	České dráhy
Čl.	článek
ČSÚ	Český statistický úřad
DMS	dárcovské sms
DPH	daň z přidané hodnoty
ERDF	Evropský regionální rozvojový fond
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
Fb	facebook
HNP	hrubý národní produkt
IČ	identifikační číslo
MěÚ	Městský úřad
MHD	Městská hromadná doprava
NNO	nestátní nezisková organizace
OP	operační program
OS	občanské sdružení
PR	propagace
RLZ	rozvoj lidských zdrojů
Sb.	sbírka
SMS	krátká textová zpráva
spol.	společnost
s.r.o.	s ručením omezením
SROP	Společný regionální operační program
TEN	transevropská síť
TP mládež	tělesně postižená mládež

1. ÚVOD

Úloha občanských sdružení ve společnosti je velmi významná. Po dlouhém období vlády dvou totalitních režimů, kde rozvoj občanské společnosti nebyl pojímán tak, že občané se mohou volně sdružovat ve smyslu Základní listiny práv a svobod, přinesla devadesátá léta minulého století rozvoj novou cestou k občanské společnosti. K této skutečnosti se váže i bouřlivý vývoj neziskového sektoru. Bohužel prostředí na tento typ organizací nebylo adekvátně připraveno, a proto často vznikaly velké nedostatky v komunikaci a spolupráci s novým pojetím státní správy.

V současné době je sdružování občanů upraveno samostatným právním předpisem, a to zákonem č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů. Právo sdružovací je jedním z nejvýznamnějších politických práv, které jsou zaručeny Listinou základních práv a svobod v čl. 20. Zákon o sdružování občanů upravuje zejména vznik, registraci a zánik občanských sdružení, za které považuje spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení a odborové organizace. Práce se zaměřuje na pojetí jedné z nejčastějších forem sdružování občanů a to je občanského sdružení ve vazbě na vznik hospodaření, zajištění finančních prostředků a další aspekty existence občanského sdružení, jako právnické osoby

Je zde poukázáno na aspekty praktického života každého občana, jejichž opomenutí může být zdrojem obtížných situací a nedorozumění. Součástí je i přehled o činnosti organizací, jejichž popis je strukturovaně uveden v praktické části této práce. Jsou zde uvedeny skutečnosti spojené se zřizováním a vznikem občanského sdružení, specifika zajišťování finančních prostředků, cíle a poslání daných občanských sdružení (OS) a v neposlední řadě problematika konfliktu zájmů, kterým se ani v neziskové sféře nelze vyhnout.

Občanská sdružení představují jednu z nejdůležitějších složek nevládní neziskové sféry. Práce uvádí, co obvykle vede k zakládání občanských sdružení. Je to zejména potřeba nebo touha určité skupiny lidí o něco usilovat, scházet se nebo jinak sdílet své zájmy a současně dát této snaze určitou právní formu, jelikož to může přinášet některé výhody. Dále jsou zde vymezeny stanovy, orgány, práva a povinnosti členů občanských sdružení. Práce se mimo

jiné zabývá otázkami financování, ať už se jedná o zdroje z prodeje vlastních výrobků, charitativních akcí či příspěvků z fondů Evropské unie....

V přílohách této práce jsou uvedeny vzory některých dokumentů, příklady situací do kterých se mohou občané dostat a řada postupů, díky nimž mohou nalézt východiska ze svých nepříznivých životních osudů. Také jsou zde vzory dotazníku, které byli vyplněny od předem vybraných respondentů pracujících v OS.

Tato práce tedy pojednává o občanském sdružení. Činnost sdružení je posláním pro lidi, kteří potřebují pomoc. Snaží se naplňovat potřeby a přání lidí, kteří se snaží najít své místo a uplatnění ve společnosti. Anebo poskytují služby nevyléčitelným či obtěžovaným osobám. Jsou zde uvedeny cíle sdružení včetně jejich principů, poslání a vizí do budoucna. Práce zahrnuje možné způsoby podpory jednotlivých sdružení zahrnující mimo jiné formy dárcovství a sponzoring. Dále jsou zde uvedeny formy spolupráce mezi občanskými sdruženími. Zhodnoceny jsou i principy personální politiky občanských sdružení a úloha jejich vedoucích pracovníků. Díky činnosti občanských sdružení má mnoho lidí opět možnost plnohodnotně žít a znovu se zařadit do společnosti...

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části práce bude analyzovat právní úpravu občanského sdružení, objasnit význam základních pojmů a popsat činnost sdružení obecně se zaměřením na možné způsoby založení občanských sdružení, jejich registraci a financování, přínosy pro společnost včetně vymezení cílových skupin „klientů“ a ekonomickou činnost sdružení. Cílem praktické části práce bude, ve vazbě na teoretickou část práce, provést analýzu vybraných občanských sdružení z hlediska způsobů financování a vnitřního rozboru činnosti sdružení.

2.2 Metodika práce

2.2.1 Teoretická část

Metodika, podle které bude postupováno při vyhotovení této práce, se bude měnit společně s řešením jednotlivých dílčích úkolů, které mají směřovat k naplnění cílů této práce.

Sběr dat

K naplnění stanovených cílů budou shromážděny podklady ve formě komentovaných zákonů, publikovaných textů, ať už v tištěné podobě, nebo v podobě pro současnou dobu obvyklejší, v podobě digitální. Informace budou čerpány z odborné literatury, webových aplikací, informačních systémů k obsažení stanovených cílů.

Texty právních předpisů budou vyhledány programem ASPI. Údaje vztahující se k dané problematice budou čerpány z veřejných dostupných portálů Ministerstva vnitra České republiky (<http://www.mvcr.cz/>). V příloze bude uveden seznam registrovaných občanských sdružení na území České republiky (<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rady/sdruzeni/index.html>). Dále bude využíváno veřejně dostupných databází, například www.neziskovky.cz, www.portal.gov.cz a registru občanských sdružení ministerstva vnitra České republiky.

Součástí příloh bude vzor smlouvy o založení občanského sdružení, návod jak se stát dobrovolníkem či ukázky fundraisingových her. Dále pak příklad, jak uplatňovat odpočet daru u fyzické osoby, vzor dotazníkového šetření a další.

V teoretické části budou nejprve ze získaných pramenů, na základě metod rešerše, vyhledány a ověřeny potřebné informace. Dále pak metodou excerptce, budou pořízeny výpisky, které pomocí metody kompilace budou sestaveny do výchozího zdroje. Následně budou zpracovány metodou klasifikace vymezení.

Získané poznatky budou roztříděny podle těchto znaků:

- A) Právní prameny – zákon o sdružování
- B) Vymezení základních pojmů
- C) Založení a registrace občanského sdružení
- D) Podnikání neziskové organizace
- E) Financování neziskové organizace
- F) Spolupráce občanských sdružení a jejich cílové skupiny
- G) Lidé v neziskovém sektoru
- H) Poslání, cíle a strategie neziskových organizací
- I) Přínosy občanského sdružení

Teoretická část práce bude zpracována s odkazem na aktuální znění zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku a dále formou kompilace názorů na dané téma. Vymezeny zde budou ústavní zákony a v neposlední řadě také zákon o sdružování občanů. Dále bude zaměřena na novou právní úpravu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

V závěrečné části je shrnutí výsledků práce a vyhodnocení naplnění cíle práce. Je zde doporučení, v jakých případech se na občanské sdružení obrátit či jak jim pomoci, to vše na základě zjištěných údajů.

2.2.2 Praktická část

V praktické části bude kombinována metoda kvalitativní s metodou kvantitativní, zejména v části vyhodnocení dotazníkového šetření. Z nástrojů kvalitativní metody bude využit dotazník – kladeny budou otevřené otázky, na které budou respondenti odpovídat dle vlastního uvážení. Šetření bude pro všechny vybraná sdružení stejné. Záměrně budou vybrána taková sdružení, která jsou odlišná nejen v zaměření, ale i v cílových skupinách „klientů“. Tato sdružení budou vybrána náhodně, kritériem bude pouze sídlo ve městě Tábor. Dále zde bude posouzena kasuistika: bude proveden konkrétní rozbor jednotlivých případů sdružení. Sledováno bude rozřídění vybraných sdružení dle zaměstnanců, využití dobrovolníků či dárců, forem získávání finančních prostředků a pořádání kulturních a jiných akcí. Dotazníkem budou získána prvotní data, která budou graficky vyhodnocena.

K naplnění praktické části práce budou vybrány vhodné subjekty – občanská sdružení s rozdílnými cílovými skupinami klientů. Následně dojde k provedení rozboru jednotlivých občanských sdružení z hlediska jejich činnosti, včetně podnikatelské činnosti, která je brána především jak vedlejší a nikoliv hlavní. Posouzeno bude především ekonomické hledisko a finanční stránka vybraných sdružení. Bude proveden rozbor jejich financování, rozbor řízení uvnitř jejich organizační struktury a následně budou analyzovány specifické znaky jednotlivých občanských sdružení.

Tyto údaje budou zjišťovány formou osobních rozhovorů s vedoucími pracovníky neziskových organizací. Strukturovaný rozhovor bude zahrnovat uzavřené otázky týkající se chodu organizace, počtu pracovníků, dobrovolníků, cílových skupin klientů a cílů a poslání sdružení. Otázky budou pro všechny zástupce vybraných občanských sdružení stejné. Poté bude následovat dotazníkové šetření, kde budou respondenti odpovídat na 20 otevřených předem připravených otázek, jejichž seznam bude uveden v praktické části práce.

Šetření bude probíhat od druhé poloviny roku 2012 a bude až do prvního čtvrtletí roku 2013. Zjištěné výsledky budou vyhodnoceny a následně zaznamenány. Záměrně budou vybrány tři občanská sdružení s odlišnou podnikatelskou orientací a odlišnou cílovou skupinou. A to z toho důvodu, aby se potvrdila či vyvrátila myšlenka stejného či podobného způsobu financování pro všechny občanské sdružení. Odpovědi respondentů

budou řádně vyhodnoceny, aby bylo zjištěno v jakém rozsahu se od sebe jednotlivá OS liší a zda má tato odlišnost váhu při získávání finančních prostředků. Hlavním cílem šetření tedy bude zjistit, zda při financování záleží na podnikatelské orientaci či nikoli .

Vyhodnocení bude zpracováno formou výsečových grafů. Vzor strukturovaného rozhovoru včetně dotazníku bude uveden jak v praktické části, tak v přílohách této diplomové práce. Na základě zjištěných informací bude posouzena ekonomická stránka každého z šetřených občanských sdružení. A především bude zodpovězena otázka, zda financování závisí na podnikatelské činnosti organizací. Výsledky šetření mohou posloužit jako globální ukazatel získávání finančních prostředků těch občanských sdružení, které typově odpovídají sdružením v této diplomové práci.

3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

3.1 Právní úprava občanských sdružení

Občanské sdružení je nejstarší a nejrozšířenější právní forma nevládní a neziskové organizace v České republice. Činnost občanských sdružení je upravena zákonem o sdružování občanů.¹

Účelem sdružení může být buď sdílení společných zájmů (sportovní kluby, myslivecká sdružení apod. – někdy též nazývány jako vzájemně prospěšná sdružení) nebo nějaká obecně prospěšná činnost (poskytování sociálních služeb, vzdělávací a informační aktivity apod.). Občanské sdružení vzniká registrací stanov na Ministerstvu vnitra České republiky. Členy sdružení mohou být fyzické i právnické osoby.

Občanské sdružení může vlastním jménem podnikat v rámci cílů sdružení, případný zisk musí být použit na dosahování cílů sdružení. K dnešnímu dni je v České republice evidováno 92 071 občanských sdružení.²

Každá společnost je tvořena jednotlivci, kteří vstupují do vzájemných vztahů. Uspořádání těchto vztahů ovlivňuje společnost jako celek. Společnost může být

¹ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

² Příloha č. 9

uspořádána „občansky“, což znamená, že se občan věnuje ziskovým i veřejně prospěšným aktivitám. Práce poukazuje na oblasti společenského života, které předpokládají pro své řešení iniciativu občanů založenou na dobročinnosti. Tedy na neziskovém principu.

Sdružování zaměřené k veřejně prospěšnému účelu má tisíciletou tradici. Bývalo výsadou privilegovaných stavů. Touto činností se proslavil Gaius Cienius Macenas (70 – 80. let před naším letopočtem.), který položil základ českému slovu mecenáš. V dalších staletích sehrály důležitou roli tak zvané špitály, které představovaly útulky pro poutníky a pro nemocné, přestárlé a chudé lidi.

Zákon o právu spolčovacím³ vymezoval velmi moderním způsobem podmínky vzniku spolků, sledování jejich činnosti, proces jejich případného rozpuštění a formy trestání přestupků spolkové činnosti.

Významněji začal vývoj nestátních neziskových organizací stoupat po roce 1860, nejvíce jich vzniklo mezi lety 1918 – 1938. Po roce 1990 nastala nová etapa rozvoje, ale intenzita rozvoje zatím nedosáhla úrovně meziválečného období.⁴

V období 2002 až 2004 došlo k velkým změnám:

- proběhla reforma veřejné správy, konkrétně vznikaly kraje. Jednalo se o výraznou decentralizaci veřejných rozpočtů v souvislosti s financováním nestátních neziskových organizací.
- Česká republika vstoupila do Evropské Unie a o umožnilo nestátní neziskové organizaci navazovat nová partnerství a především využívat fondy Evropské Unie.

V současné době se některé obory se vracejí v novém pojetí ke starému pojmu cech. Například Cech obkladačů České republiky vznikl v roce 1996 jako otevřená organizace pro všechny podnikatele a živnostníky podnikající v profesi obkladač, dlaždič nebo kameník a dalších.⁵ Další podobnou institucí je například Cech topenářů a instalatérů v České republice. Jeho cílem je kromě společného prosazování zájmů jednotlivých členů zabezpečení dobrého jména profese.⁶

³ Zákon č. 134/1867 Sb., říšského zákoníku

⁴ LUKÉŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 190

⁵ <http://www.cech-obkladacu.cz/index.php?cmd=page&type=3>

⁶ http://www.cehtop.cz/index.php?clanek=o_nas

3.1.1 Ústavní zákony

Ústavu České republiky tvoří ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava je páteří právního řádu České republiky. Upravuje zejména základní práva a povinnosti občanů, otázky státního občanství, rozdělení státní moci na zákonodárskou, výkonnou a soudní, jakož i úpravu samosprávy měst a obcí.⁷ Právo svobodně se sdružovat je zaručeno, čl. 20 Listiny základních práv a svobod.

Listina základních práv a svobod upravuje celou širokou oblast práv a svobod občanů. Mezi práva politická klade Listina vedle svobody projevu, práva volebního a práva petičního též právo shromažďovací a právo sdružovací.⁸ Realizace práva sdružovacího nalézá své vyjádření v neziskovém sektoru ve všech podobách občanských sdružení a v podnikatelské sféře v podobě obchodních společností.⁹

3.1.2 Vymezení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku

Úpravu občanských sdružení popisuje zákon č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

Je zřejmé, že zákon stanoví jen obecně, že právo sdružovací neznamena právo na vynucené chování vůči těm, kdo jsou členy sdružení nebo jeho orgánů. Konkrétní úpravu práv a povinností členů orgánů občanského sdružení tak zákonodárce přenesl na stanovky sdružení.¹⁰

Pokud jde o práva členů občanských sdružení, je ve stanovách sdružení obvykle zdůrazněno právo na to:

- být včas informován o konání valné hromady,
- účastnit se jednání a rozhodování valné hromady,
- být volen do rady sdružení nebo být volen do revizní komise,
- být informován o činnosti sdružení,
- kdykoliv ze sdružení vystoupit.

Naproti tomu je obvykle člen občanského sdružení povinen:

⁷ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 15

⁸ Tamtéž, s. 16

⁹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 16

¹⁰ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 63

- dodržovat stanovy sdružení a podílet se svojí činností na dosahování cílů sdružení,
- platit včas a řádně členské příspěvky.¹¹

3.1.3 Vymezení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Sdružování občanů vymezuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Tento zákon upravuje zejména vznik, registraci a zánik občanských sdružení, za které považuje spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení a odborové organizace. Sdružení jsou právnickými osobami. Do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.

Odbory jsou zákonem pojímány jako občanská sdružení se specifickou úpravou vzniku – vznikají na základě předložení návrhu na evidenci odborové organizace Ministerstvu vnitra České republiky.¹²

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, stanoví toto:

- Nikdo nesmí být nucen ke sdružování, k členství ve sdruženích ani k účasti na jejich činnosti. Ze sdružení může každý svobodně vystoupit.
- Nikomu nesmí být občansky na újmu, že se sdružuje, že je členem sdružení, že se účastní jeho činnosti nebo jej podporuje, anebo stojí mimo ně.
- Práva a povinnosti člena sdružení upravují stanovy sdružení.¹³

3.1.4 Sdružování občanů

Přímá právní úprava pravidel pro rozhodování orgánů občanských sdružení a nadací a pro volbu členů těchto orgánů neexistuje.¹⁴

Jsou-li schůze nebo jiná shromáždění sdružení přístupná veřejnosti, mají přítomní občané povinnosti účastníků shromáždění. Nesmějí zasahovat do jednání, pokud předsedající nerozhodne jinak.¹⁵

¹¹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 64

¹² DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 16

¹³ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem* s. 63

¹⁴ Tamtéž, s. 64

¹⁵ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

V souladu s cíli své činnosti mají sdružení právo obracet se na státní orgány s peticemi.¹⁶ Vzejde-li se shromáždění petice, postupuje se podle zvláštních předpisů.¹⁷

Účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů...a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění. Jedno ze základních občanských práv je právo petiční. Zákon vytváří pro občanská sdružení uvedenými ustanoveními dostatečný prostor k uplatnění tohoto práva. Tím se občanským sdružením dostává i nástroj ke kontrole a nepřímé účasti na rozhodovacích procesech státu a obcí.¹⁸

3.2 Vymezení základních pojmů

3.2.1 Neziskovost

Rozumí se jí skutečnost, že jakýkoliv zisk občanského sdružení, nadace nebo jiné neziskové organizace nesmí být rozdělen mezi zakladatele, členy orgánů nebo pracovníky, ale musí být použit pro další činnost neziskové organizace.¹⁹

3.2.2 Nestátní nezisková organizace (NNO)

Nebo „nestátní“ resp. „nevládní“ nezisková organizace je chápána jako organizace, založená pro jiné účely než k podnikání. Do této kategorie patří především občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti a nadace, ale také některá družstva, církevní a náboženská zařízení a případně i jiné organizace. Nelze sem však počítat rozpočtové a příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je stát nebo obec, neboť tyto organizace nesplňují předpoklady dostatečné nezávislosti a nelze u nich počítat s naplněním prvku dobrovolnosti, který je jedním ze základních charakteristik této kategorie organizací. Příslušná organizace je zakládána za jiným účelem než za účelem podnikání. Neziskové organizace lze považovat za rozpočtové a příspěvkové organizace náležející z hlediska majetkového vztahu do státního sektoru, podobně jako politické strany, odbory a profesní komory, které svojí povahou spadají do sektoru terciárního.²⁰ Organizace formálně

¹⁶ Ustanovení §18 o právu petičním.

¹⁷ Ustanovení §6 odst. 7 o právu shromážděvacím.

¹⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 66

¹⁹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 14

²⁰ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 28

nezávislá na vládě nebo státní moci, založená podle zvláštních předpisů. V mnohých případech může být nestátní nezisková organizace na státu závislá, například finančně, ovšem platí, že se do tohoto vztahu dostává z vlastního svobodného rozhodnutí.²¹

3.2.3 Nezisková organizace

Sdružení osob a majetku, jehož cílem není vytvářet ekonomický zisk. Neziskové organizace zisk sice vytvořit mohou, ale nerozdělují ho mezi vlastníky. Nejvýstižněji zní anglický přívlastek pro neziskové organizace: „not – for – profit“, což v přesném překladu znamená „ne pro zisk“. Přesně vyjadřuje skutečnost, že neziskové organizace fungují nikoli pro zisk a ne že se vyhýbají zisku, jak se to může z českého ekvivalentu zdát.²²

3.2.4 Občanské sdružení

Jak již práce uvádí, občanské sdružení je sdružení fyzických či právnických osob za účelem realizace společného zájmu, které registruje Ministerstvo vnitra České republiky. Občanská sdružení představují jednu z nejdůležitějších složek nevládní neziskové sféry. Jejich existence a činnost je důsledkem naplňování základního práva sdružovacího zakotveného v ústavním zákoně č. 23/1991 Sb., Listina základních práv a svobod. V návaznosti na tento ústavní zákon byl v roce 1990 přijat zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který je základním právním předpisem, upravujícím režim spolků, společností, svazů, hnutí, klubů, odborových organizací a jiných občanských sdružení. Pojem občanské sdružení se používá k označení všech těchto organizací.²³

3.2.5 Fundraising

Fundraising je profesionální, cílené, organizačně i časově promyšlená aktivita zaměřená na vyhledávání sponzorů a získávání finančních prostředků na podporu veřejně prospěšné či dobročinné činnosti. Získávání finančních prostředků je složitý proces zapojování veřejnosti do projektu, který reaguje na lidské potřeby a je hoden finanční podpory.

U fundraisingu je důležité aktivně se podílet na přípravě programů a jejich rozpočtů. Velmi důležité je zvolit si vhodný strategický přístup a zkusit všechny možnosti financování. Také je třeba rozlišovat různé úrovně rozhodování o evropských fondech a

²¹ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 220

²² LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 220

²³ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 28

vytvořit si kontakty na další partnery. Úspěšný fundraising se odvíjí od toho, zda jsou lidé schopni vyhledat přesné informace o tom, co se bude od potenciálního úspěšného žadatele očekávat.

Organizace a iniciativy, které už realizují navrhované fundraisingové aktivity, jsou většinou místní organizace, jejichž přítomnost komunita považuje za důležitou. Jsou to nejrozličnější skupiny místních aktivistů, které lidé znají, a jimi organizované akce považují za užitečné.²⁴

V současnosti se do dobrovolnických aktivit aktivně zapojuje přibližně 19% populace. To značí, že téměř každý pátý člověk má nějakou zkušenost s dobročinností.

Pro založení fundraisingové skupiny dobrovolníků je třeba vyhledat lidi, kteří jsou ochotní věnovat svůj čas a energii k získávání peněz pro činnost organizace. Najít vedoucího skupiny, který bude akceptovat pravidla organizace a pro ostatní členy skupiny bude neformální autoritou. Formálně založit skupinu, tedy jasně definovat pravidla, která budou udávat její zásady: vztah týmu k organizaci, kompetence jednotlivých členů týmu.... Dále pomoci identifikovat nejvhodnější činnosti pro získávání finančních zdrojů a definovat dlouhodobou strategii těchto aktivit a podporovat skupinu v jejím úsilí a poskytovat další konzultace a pomoc.²⁵

Lídr fundraisingové skupiny by měl mít dobré organizační schopnosti, dokázat rozdělit práci rovnoměrně mezi jednotlivé členy skupiny a dbát, aby plnění úloh probíhalo bez prodlev. Musí být důkladný, nezapomenout na žádnou drobnost a neměl by být žádným detailem překvapen. Musí mít přirozenou schopnost vést lidi, motivovat je a efektivně komunikovat s dobrovolníky, kteří pracují v týmu. Důležité je odhadnout lidi, rozpoznat a využít jejich schopnosti, odhadnout a pochopit jejich silné a slabé stránky tak, aby sloužily dobru věci.²⁶

Mezi techniky fundraisingu se řadí veřejná sbírka, přímé oslovování poštou, inzerce, členské příspěvky, dotované akce, prodej různých předmětů a služeb, zapojení dětí, mládeže a škol a závěť.

²⁴ POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 12

²⁵ POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 16

²⁶ POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 17

3.3 Založení občanského sdružení

Občané mají právo svobodně se sdružovat.²⁷ K výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu.²⁸ Tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů :

- v politických stranách a politických hnutích,
- k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání,
- v církvích a náboženských společnostech.²⁹

Občané mohou zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení a sdružovat se v nich.³⁰ Členy mohou být i právnické osoby.³¹ Sdružení jsou právnickými osobami. Do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.³²

Nejsou dovolena sdružení:

- jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnosti, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony,
- která sledují dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony,
- ozbrojená nebo s ozbrojenými složkami, za takováto se nepovažují sdružení, jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti.³³

Sdružení nesmějí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Nesmějí řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy. Právo sdružovací je jedním ze základních práv a svobod, které s sebou nese povinnost

²⁷ Ustanovení §1 odst .1 zákona o sdružování občanů.

²⁸ Ustanovení §1 odst. 2 zákona o sdružování občanů.

²⁹ Ustanovení §1 odst .3 zákona o sdružování občanů.

³⁰ Ustanovení §2 odst. 1 zákona o sdružování občanů.

³¹ Ustanovení §2 odst. 2 zákona o sdružování občanů.

³² Ustanovení §2 odst. 3 zákona o sdružování občanů.

³³ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 28

neomezovat svobodnou vůli jedince, pokud se nechce účastnit na činnosti sdružení či pokud jde o právo ze sdružení vystoupit.³⁴

3.3.1 Kdo může založit OS

Občanské sdružení může založit jakýkoli kterýkoliv občan republiky, který splní formální podmínky stanovené zákonem. V našem právním řádu se prozatím nerozlišují sdružení obecně prospěšná a sdružení vzájemně prospěšná.³⁵

Spolky, společnosti, svazy, hnutí (nepolitická), kluby a jiná občanská sdružení (dále jen „sdružení“) jsou zakládána za účelem výkonu sdružovacího práva. Na rozdíl od politické strany nebo politického hnutí je občanské sdružení subjekt **nepolitický**. Založit sdružení mohou nejméně tři fyzické osoby, z nichž alespoň jedna musí být starší 18 let (přípravný výbor). Podat písemný návrh na registraci poštou v podatelně Ministerstva vnitra: písemně - náměstí Hrdinů 3, 140 21 Praha 4.³⁶

3.3.2 Registrace občanského sdružení

Sdružení vzniká registrací. Návrh na registraci mohou podat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Návrh podepíše členové přípravného výboru a uvedou svoje jména a příjmení, rodná čísla a bydliště. Dále uvedou, kdo z členů starších 18 let je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem.³⁷

K návrhu připojí stanovy ve dvojnásobném vyhotovení, v nichž musí být uvedeny:

- Název sdružení,
- Sídlo,
- Cíl jeho činnosti,
- Orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení,
- Ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem,
- Zásady hospodaření.³⁸

³⁴ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 29

³⁵ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 30

³⁶ <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

³⁷ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 46

³⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 46

Práva a povinnosti člena sdružení upravují stanovy sdružení. Název sdružení se musí lišit od názvu právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území ČR.

3.3.2.1 Návrh na registraci

Návrh na registraci občanského sdružení musí být písemný, a jak zákon stanoví, podepsán členy přípravného výboru, kterými musí být občané České republiky. Státní orgán nevyžaduje notářské ověření podpisů, zmocněnec však musí být starší 18 let. V návrhu musí být uveden název sdružení, pokud je totožný s názvem právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území České republiky, může registrační místo tuto skutečnost považovat za vadu návrhu.

V návrhu na registraci je třeba uvést jména, příjmení, data narození a bydliště členů přípravného výboru s uvedením zmocněnce (starším 18 let) oprávněným jednat jejich jménem. Návrh musí být podepsán všemi členy přípravného výboru, podpisy členů přípravného výboru není třeba ověřovat.³⁹

K návrhu je nutno připojit **stanovy sdružení** ve dvou vyhotoveních obsahující tyto náležitosti:

- název občanského sdružení, který se musí výrazně lišit od názvu právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území České republiky, od názvu orgánu veřejné moci České republiky, od názvu mezinárodní organizace, jejího orgánu nebo její instituce a od názvu Evropské unie a jejích orgánů
- sídlo musí být definováno úplně a přesně, aby bylo identifikovatelné v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí (to znamená název obce, poštovní směrovací číslo, číslo popisné, číslo orientační, název ulice nebo náměstí, byl-li přidělen)
- cíl činnosti sdružení
- práva a povinnosti členů sdružení
- orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení

³⁹ <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

- ustanovení o organizačních jednotkách sdružení (pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem⁴⁰)
- zásady hospodaření (rozumí se zdroj příjmů, způsob užití příjmů, kontrola hospodaření a podobně).

Tiskopis pro podání návrhu na registraci sdružení neexistuje. Správní poplatek se za podání návrhu na registraci sdružení neplatí.⁴¹

3.3.2.2 Lhůty pro vyřízení

- Řízení je zahájeno dnem, kdy Ministerstvu vnitra došel návrh na registraci obsahující výše uvedené náležitosti.
- Nemá-li návrh uvedené náležitosti anebo jsou-li v něm údaje neúplné nebo nepřesné, ministerstvo na tuto skutečnost upozorní zmocněnce přípravného výboru nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu na registraci a řízení nebude zahájeno, dokud nebudou případné nedostatky návrhu odstraněny.
- Registraci provede ministerstvo do 10 dnů od zahájení řízení, den registrace se vyznačí na jedno vyhotovení stanov, které se zasílá zmocněnci přípravného výboru. O registraci se nevydává rozhodnutí ve správním řízení. Ministerstvo vnitra přiděluje občanským sdružením, odborovým organizacím, organizacím zaměstnavatelů a jejich identifikačním jednotkám identifikační číslo IČ.
- Pokud jsou splněny zákonné podmínky pro odmítnutí registrace, ministerstvo vydá do 10 dnů ode dne zahájení řízení rozhodnutí o odmítnutí registrace, které se zasílá zmocněnci přípravného výboru.
- Není-li zmocněnci přípravného výboru do 40 dnů od zahájení řízení doručeno rozhodnutí o odmítnutí registrace, sdružení vzniká dnem následujícím po uplynutí uvedené lhůty a tento den je dnem registrace.

⁴⁰ <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

⁴¹ <http://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/159/4267.html>

Proti rozhodnutí o odmítnutí registrace mohou členové přípravného výboru podat do 60 dnů ode dne, kdy rozhodnutí bylo doručeno zmocněnci, žalobu k Městskému soudu v Praze.⁴²

3.3.3 Orgány občanských sdružení

Nejvyšším orgánem občanského sdružení je valná hromada členů sdružení. Ta volí ze svého středu předsednictvo, radu nebo výkonný výbor jako svůj výkonný orgán. Obvykle je volena také revizní komise, někdy jen revizor jako kontrolní orgán. Další pracovní či poradní orgány, jako komise, výbory apod., si pak ustavují jak valná hromada, tak předsednictvo podle potřeby.⁴³

3.3.3.1 Valná hromada

Schází nejméně jednou nebo dvakrát (někdy i vícekrát) za kalendářní rok. Svolává ji předsednictvo. Stanovy obvykle určují, že valná hromada se musí svolat, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů sdružení.

Valné hromadě sdružení přísluší zejména:

- schvalovat stanovy, rozhodovat o jejich změnách,
- schvalovat plán činnosti sdružení na každý kalendářní rok,
- schvalovat výroční zprávu, rozpočet a roční uzávěrku hospodaření sdružení,
- rozhodovat o výši členských příspěvků a termínu jejich splatnosti,
- volit a odvolávat členy předsednictva,
- volit a odvolávat členy revizní komise nebo revizora,
- rozhodovat o vyloučení člena,
- rozhodovat o zániku sdružení.⁴⁴

3.3.3.2 Předsednictvo

Předsednictvo je ze své činnosti odpovědné valné hromadě. Stanovy sdružení obvykle určují minimální a maximální počet členů předsednictva a jejich funkční období.

⁴² <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

⁴³ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 55

⁴⁴ DEVEROVÁ, L. a kol. *Průvodce neziskovým právem*, s. 55

Předsednictvo řídí činnost sdružení v období mezi zasedáními valné hromady. V jeho čele stojí obvykle předseda. Stanovy určují, kolikrát do roka se předsednictvo musí sejít. To je obvykle dvakrát až čtyřikrát častěji, než je stanoveno pro valnou hromadu, ale záleží to na potřebách sdružení. Schůzi předsednictva obvykle svolává její předseda.

Do působnosti předsednictva náleží:

- volit ze svých členů předsedu,
- koordinovat činnost sdružení mezi zasedáními valné hromady,
- svolávat valnou hromadu,
- připravovat podklady pro rozhodnutí valné hromady,⁴⁵
- navrhopvat přijetí nového členu sdružení,
- rozhodovat o zřízení poradních orgánů a pracovních skupin sdružení,
- projednávat návrhy členů podané radě, vztahující se k činnosti sdružení.

3.3.3.3 Revizní komise

Tato komise je kontrolním orgánem sdružení. Kontroluje, zda prostředky sdružení jsou použity v souladu s jeho cíli. Přísluší jí též dozor nad poskytováním prostředků sdružení třetím osobám. Stanovy určují počet jejích členů a délku funkčního období.⁴⁶

3.4 Podnikání neziskových organizací

Podnikání nestátních neziskových organizací upravuje obchodní zákoník.⁴⁷ Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podnikatelem se rozumí:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,

⁴⁵ DEVEROVÁ, L. a kol. *Průvodce neziskovým právem*, s. 56

⁴⁶ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 56

⁴⁷ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

- fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.“

Pojmové znaky **podnikání** jsou tedy čtyři:

- soustavnost činnosti,
- samostatnost podnikatelské činnosti,
- to, že činnost je prováděna vlastním jménem a na vlastní odpovědnost,
- to, že účelem dané činnosti je dosažení zisku.⁴⁸

O podnikání tedy nepůjde, nebudou-li splněny všechny tyto znaky.

Současná praxe však dovozuje, že občanské sdružení může podnikat v rámci své vedlejší činnosti, tj. v rámci činnosti, pro kterou nebylo založeno. Tento výklad bývá podporován požadavkem, aby zisk takto dosažený byl použit pro provozování činnosti hlavní, avšak tento požadavek nemá sebemenší oporu v textu zákona a vyvozuje se pouze z povahy věci. Jak vyplývá již z letného pohledu na text zákona, jde u legality podnikání občanských sdružení o konstrukci velmi diskutabilní.⁴⁹

3.4.1 Rozpočet občanského sdružení

Rozpočtování podle činností ABB (Activity-Based Budgeting) se týká rozpočtu z fondů Evropské unie. Je to struktura, která uvádí zdroje Evropské Komise podle jednotlivých oblastí a aktivit. Hlavním cílem je zajistit, aby rozdělení financí bylo politicky řízeným procesem, aby vyčleněné finanční zdroje odpovídaly předem definovaným politickým prioritám a cílům.⁵⁰

3.4.1.1 Příjmy občanského sdružení

Celkové příjmy se musí rovnat celkovým výdajům. Do příjmů by se mělo zahrnout následující:

- přímé peněžní příspěvky ze zdrojů organizace
- peněžní příspěvky z jiných zdrojů, fondů (spolufinancovatelů)

⁴⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 67

⁴⁹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 69

⁵⁰ OMUNDÍ, R. a kol., *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*, s. 13

- příjmy z projektu – poplatky od účastníků konference
- finanční prostředky, které se požadují od Komise – grant.⁵¹

Nezpůsobilé náklady jsou takové, které nemohou být financovány Evropskou komisí, jsou to:

- fixní a kapitálové náklady
- celkové zajištění ztrát a možné budoucí závazky
- pohledávky
- placení úroků
- úhrady výdajů, které jsou považovány za nepřiměřené⁵²

Příjmy z veřejných rozpočtů jsou jednoznačně nejčastěji se vyskytujícím finančním zdrojem. Na druhém místě to jsou příjmy z vlastní činnosti, jelikož pro mnohé organizace jsou jediným zdrojem příjmů. Příjmy od podnikatelů a firem mohou být taktéž jediným zdrojem příjmů neziskových organizací, firmy poskytují svoje příspěvky pouze těm organizacím, přes které se zviditelňují. Členské příspěvky často uvádějí jako jediný zdroj příjmů ty organizace, které se řadí spíše mezi veřejně prospěšné. Typickými organizacemi jsou charity a diakonie. Individuální dárcovství je pro financování neziskových organizací taktéž velmi důležité.

Nestátní neziskové organizace v drtivé většině získávají finanční zdroje prostřednictvím poskytování služeb. Ve většině případů jde o služby, které spadají do činností, jež vedení organizací jmenovalo také při specifikaci poslání organizace. Největší část v těchto příjmech zauímají příjmy za konkrétní poskytované služby. Velký podíl na příjmech mají také finanční toky plynoucí z kurzů, školení a dalších akcí, které organizace pro své klienty pořádají v rámci vzdělávání. Dalším druhem příjmů jsou příjmy ze vstupného a účastnických příspěvků, které klienti platí organizacím za pořádané akce. Dále příjmy z poradenské a informační činnosti.⁵³ Další alternativou získávání finančních zdrojů je prodej produktů, které vyrobí přímo klienti dané organizace. Některé organizace poskytují

⁵¹ OMUNDI, R. a kol., *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*, s. 24

⁵² OMUNDI, R. a kol., *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*, s. 25

⁵³ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. s. 75

své prostory k pronájmu jiným subjektům, nebo poskytují ubytování. Další příjmy jsou z prodeje reklamy, a to jak na webových stránkách, tak pronájem reklamních míst na akcích pořádaných organizacemi. Dále sem lze zařadit fundraisingové aktivity organizací či příjmy od zdravotních pojišťoven, které organizace dostávají za určitou zdravotnickou péči. Spadají sem také transfery od magistrátu či příjmy od jiných organizací.⁵⁴

3.4.1.2 Výdaje občanského sdružení

Výdaje každé NNO směřují především na pokrytí nákladů spojených s chodem každé organizace. Patří sem platby za pronájem prostor, mzdy pracovníků či nákup materiálu....

Organizace najímá, respektive využívá tolik jednotek práce, kolik zabezpečí vyrovnání mezního příjmu z práce a mezních nákladů na výrobní faktor práce. Dobrovolníci – například – odvádějí práci ve stejné kvalitě a vkládají do této práce i stejný objem energie jako profesionálové na stejné pozici. Vznikající skrytý mzdový náklad se dá ztotožnit s mzdovou sazbou v odpovídající kategorii práce, přičemž se nejedná o mzdový výdaj jako u profesionála. Mzda dobrovolníka se reálně nevyplácí, a proto osobní výdaje na dobrovolníka neobsahují část přímých mezd, ale pouze nepřímé náklady práce. Osobní výdaje, které vynakládá organizace na profesionála, obsahuje jak mzdové (přímé), tak nepřímé náklady práce. Nepřímé náklady práce tvoří především:

- sociální požitky – výrobky se slevou, příspěvky na bydlení, služební vozy k soukromým účelům, příspěvky na stravování, příspěvky na spoření a podobně
- sociální náklady a výdaje – základní příspěvky na sociální zabezpečení, programy sociálního zabezpečení, odstupné
- personální náklady – náklady na nábor, na výchovu a zapracování, na školení, na pracovní oděv (ošatné) a jiné⁵⁵

3.4.2 Daň z přidané hodnoty

Neziskové organizace jsou jejími plátcí jen zřídka. Pokud však povinnost platit DPH vznikne, bude její odvádění úkolem pro odborníka – účetního. Je-li nezisková organizace registrována jako plátce DPH, je pro potřebu daně z příjmů zaplacená DPH uznávaným

⁵⁴ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 76

⁵⁵ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 113

nákladem. Za hlavní činnost je nutno v dikci zákona o dani z příjmů považovat činnosti, které jsou posláním neziskových organizací a jako takové jsou vymezeny v jejich statutu, stanovách, respektive jiném základním dokumentu. Platba DPH tedy přichází v úvahu pouze za plnění „vedlejší“ podnikatelské činnosti. Příkladem může být občanské sdružení, které vlastní nemovitost, v níž provozuje restauraci, tyto služby mohou být zdanitelným plněním. Zákon váže vznik daňové povinnosti na výši obratu za tři po sobě jdoucí měsíce. Jestliže obrat při poskytování zdanitelného plnění ve sledovaném období překročí částku 750 000 Kč, vzniká povinnost registrovat se jako plátce DPH.⁵⁶

3.5 Financování nestátní neziskové organizace (NNO)

Naplnění poslání nestátní neziskové organizace vyžaduje finanční zdroje. Za financování zodpovídá management (většinou u malých subjektů), nebo specializovaný pracovník, tak zvaný fundraiser (u velkých subjektů). Celkově financování nestátní neziskové organizace zahrnuje:

- výše uvedené zajišťování finančních zdrojů potřebných k bezproblémovému chodu NNO naplňujícího poslání
- řízení závazků NNO
- řízení aktiv NNO (finanční krytí, pronájem)
- finanční analýza a plánování
- risk management

3.5.1 Druhy financování

Základním zákonem upravujícím financování nestátních neziskových organizací je zákon o **rozpočtových pravidlech**.⁵⁷ V souladu s § 7 tohoto zákona mohou být ze státního rozpočtu poskytnuty dotace nestátním neziskovým organizacím, jako jsou občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví a náboženské společnosti, nadace a nadační fondy či další právnické osoby⁵⁸, jejichž hlavním předmětem činnosti je

⁵⁶ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II.díl*, s. 62

⁵⁷ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

⁵⁸ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html

poskytování zejména zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a dotace k poskytování sociálně právní ochrany dětí atd.

3.5.1.1 Podpora ze státního rozpočtu

Postup při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu a řízení o jejich odnětí je dále zakotveno v § 14 a 15 tohoto zákona⁵⁹. Dotaci či návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu může poskytnout ústřední orgán státní správy, úřad práce, Akademie věd, Grantová agentura nebo organizační složka státu, kterou určí zvláštní zákon. Důležité je si uvědomit, že **na dotaci ze státního rozpočtu není právní nárok** a o poskytnutí dotace konkrétní neziskové organizaci na konkrétní projekt rozhoduje poskytovatel dotace na základě žádosti příjemce. Rozhodující pro zařazení do dotačních programů toho kterého ministerstva jsou jeho kompetence vymezené „kompetenčním“ zákonem, a tedy účelem, na který je státní podpora žádána. Vyhoví-li poskytovatel žádosti o poskytnutí dotace, vydá písemné rozhodnutí, v rámci kterého podrobně popíše podmínky pro použití dotace, povinnosti příjemce dotace i podmínky pro zúčtování se státním rozpočtem po skončení roku.

Financování NNO nemůže být redukováno jen na podporu státu ze státního rozpočtu, ať již přímou – dotační, nebo nepřímou – daňovým zvýhodněním. Pokud jde o finanční participaci na zajištění jejich působení, popř. dalšího rozvoje, je třeba pozornost více obracet na spolupráci s kraji, obcemi a soukromou sférou v místech, kde NNO vyvíjejí svou činnost.⁶⁰

3.5.1.2 Daňové zvýhodnění

Legislativní podmínky, respektive systém zdanění nestátních neziskových organizací z hlediska platného zákona⁶¹ jako poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, poskytnutím určitého daňového zvýhodnění respektuje jejich specifické společenské postavení a význam, podmínky hospodaření, plnění veřejně prospěšných činností či služeb a jako příjemce daňově uznatelných darů k podpoře neziskových aktivit.

⁵⁹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

⁶⁰ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html

⁶¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů

Nepřímá daňová podpora k zajištění a zachování zdrojů na financování neziskových aktivit konkrétně spočívá v možnosti snížit si vzniklý základ daně o limitovanou částku (min. o 300 tis. Kč a max. o 1 mil. Kč) a více takto využít příjmy z případné doplňkové komerční činnosti na financování ztrátových neziskových aktivit.

Daňová podpora neziskovým subjektům by měla být zachována i v případě návrhu nového zákona o příjmových daních. Bude však modifikována v souvislosti s připravovaným návrhem nového občanského zákoníku, který by měl zahrnovat i oblast právnických osob - neziskových organizací (viz. například problematika právnických osob se statutem veřejné prospěšnosti).

3.5.1.3 Oblast loterií a jiných podobných her

Pokud jde o **oblast loterií a jiných podobných her**, jsou zdrojem příjmů nestátních neziskových organizací jednak příjmy z provozování loterií a tombol, jednak příjmy z titulu tak zvaného odvodu části výtěžku na veřejně prospěšné účely.⁶² Důležitý je zákon o finanční kontrole⁶³.

3.5.1.4 Financování z neveřejných zdrojů

Finance z neveřejných zdrojů poskytují:

- individuální dárci (tuzemští i zahraniční)
- firemní dárci
- tuzemské i zahraniční nadace

3.5.2. Dárcovství

Darem se rozumí bezúplatný převod majetku (peněžní prostředky, movitá věc, nemovitost nebo jiný majetkový prospěch), který realizujeme na základě darovací smlouvy dle občanského zákoníku.⁶⁴

Dárcovství patřilo vždy ke „společenskému bontonu“, bylo uznávanou a ceněnou společenskou hodnotou a bylo spojováno s vědomím tradice, národní hrdosti a osobní cti.

⁶² http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html

⁶³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

⁶⁴ Ustanovení §628, občanského zákoníku

Bezesporu bylo i známkou úspěchu. Filantropie se v podmínkách prvorepublikové demokracie rozvíjela přirozeně a dynamicky, ruku v ruce s rozvojem společnosti a na základě tradičních hodnot. Proto mohla být postupně veřejností vnímána jako samozřejmá, jednoznačně pozitivní a prestižní součást společenského života, kterou má smysl dlouhodobě systematicky budovat a které je třeba si vážit.

Z řady sledování a výzkumů z posledních let je patrný silný nárůst individuálního filantropického chování. Lze zaznamenat zejména neobyčejný nárůst drobných dárců – zásadní roli zde sehrávají masmédiá a také veřejné sbírky.⁶⁵

Je velmi dobré usnadňovat lidem možnost darovat, možnost podpořit dobrou a užitečnou věc, usnadňovat pomoc – v míře, v jaké je daný člověk pomoci schopen. Ale vždy se musí vědět, že je to pouhý vnější mechanismus, prostředek. Zároveň s tím je třeba podporovat a rozvíjet druhý, vnitřní aspekt:

- za první tím, že se nezpochybní závažnost aktu darování (nepřístupí se na jeho banalizaci) – výrazem toho může být např. obyčejné poděkování, vstřícná a otevřená komunikace a podobně
- za druhé tím, že lidé sami svým konáním a profesní prací budou pro individuálního dárce reprezentovat a dosvědčovat hodnotu daru - zejména průhledností a profesionalitou práce
- za třetí tím, že lidé budou dárce vést k větší zainteresovanosti a podporovat jeho osobní zájem o věc

Je třeba usnadňovat lidem možnost zapojit se do filantropie, ale zároveň jim nebrat zodpovědnost, kterou v tomto procesu mají. Jedině tak může tato činnost být opět veřejností vnímána jako cosi naplňujícího a důležitého, co má smysl pěstovat a čeho je třeba si vážit, jedině tak se může znovu stát opět tradicí.⁶⁶

3.5.2.1 Individuální dárcovství

Vedení NNO musí průběžně zvažovat formu oslovení veřejnosti tak, aby se z ní stala tak zvaně „sympatizující veřejnost“. Citlivou otázkou jsou vždy databáze jmen, která jsou

⁶⁵ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/>

⁶⁶ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/>

oslovována. NNO musí vždy postupovat v souladu se zákonem o ochraně osobních dat.⁶⁷

Na základě tohoto zákona je NNO jako správce dat povinna:

- stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány
- stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů
- zpracovávat pouze pravdivé a přesné osobní údaje
- shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu
- uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování
- zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak
- shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně
- nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak

K nárůstu individuálního dárcovství samozřejmě velmi připívají různé nástroje, které dárcovství co nejvíce zjednodušují a usnadňují. Takovým nástrojem jsou například oblíbené dárcovské SMS (DMS), jejichž nástup v přechozích dvou letech byl raketový a během krátké doby se staly dominantní formou drobného individuálního dárcovství. Poslat finanční dar prostřednictvím DMS je jednoduché, rychlé, průhledné a cílené. Do filantropie jsou navíc takto vtaženi i mladí lidé, což je na celé věci revoluční a z hlediska dlouhodobého rozvoje individuálního filantropického chování klíčové.⁶⁸

3.5.2.2 Formy dárcovství

Rozhodne – li se stát člověk dárcem neziskové organizace, má několik možností. Může poskytnout finanční dar, stát se sponzorem, darovat prostřednictvím veřejné sbírky či se stát dobrovolníkem. Dále je možné podpořit účastí benefiční akce či darovat formou sepsání závěti...

⁶⁷ Zákon č. 177/2001 Sb., o ochraně osobních dat

⁶⁸ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/>

3.5.2.2.1 Finanční dary

Důležité je vědět, z jaké pozice člověk finanční dar věnuje. To lze učinit třemi způsoby:

- jako běžný občan, zaměstnanec firmy nebo organizace – fyzická osoba
- jako podnikatel (například živnostník) – fyzická osoba s přiděleným identifikačním číslem
- jako zástupce firmy – právnická osoba

V prvních dvou případech je dárce fyzická osoba. Je nutné si vždy nechat vystavit od neziskové organizace doklad o poskytnutém daru (darovací smlouvu, při hotovostní platbě postačí pouze příjmový pokladní doklad). V darovací smlouvě nebo na příjmovém pokladním dokladu musí být vždy uveden účel, na který se dar věnuje. Nárok na daňové zvýhodnění vzniká, pokud je tento účel v souladu se zákonem,⁶⁹ kde jsou účely taxativně vyjmenovány.

Pokud se jedná o fyzickou osobou bez identifikačního čísla, je nutné odevzdat doklad o poskytnutém daru zaměstnavateli do 15. 2. následujícího roku, který je povinen zohlednit dar při zpracování ročního zúčtování daně.

Fyzické osoby podnikatelé (živnostníci) zohlední doklad o daru při zpracování svého daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Dárce – fyzická osoba může podle zákona o daních z příjmů odečíst hodnotu daru ze svého základu pro výpočet daně, pokud celková hodnota darů v daném roce je větší než 2 % základu daně poplatníka nebo činí alespoň 1000 Kč. Od základu daně lze však odečíst nejvýše 10 % hodnoty základu daně.⁷⁰ Příklad uplatňování odpočtu daru u fyzické osoby je uveden v příloze této práce.⁷¹

Neziskové organizace, zejména občanská sdružení, mohou uplatnit osvobození od daně darovací tehdy, pokud je dar určen na účely v taxativně vyjmenovaných oblastech: kultura, školství, věda a vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, tělovýchova, sport, výchova a ochrana dětí a mládeže a požární ochrana. Získá-li nezisková organizace pouze dary osvobozené od daně darovací, musí sice podat daňové přiznání, a to po skončení každého pololetí v daném roce, ale daň platit nebude.⁷²

⁶⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů

⁷⁰ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁷¹ Příloha č. 3

⁷² <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

Je – li poskytovatelem podpory firma nebo organizace, rozlišují se dvě možnosti, jak podporovat neziskovou organizaci – darování a sponzoring.

Zde je jeden **světový příklad dárcovství**, který mluví za vše: „ *Oseola McCartyová, sedmaosmdesátiletá černoška z Hattiesburgu v Mississippi, věnovala 150 000 dolarů Univerzitě jižní Mississippi na podporu stipendií afroamerických studentů, kteří jsou ve finanční tísní. Po více než sedmdesát pět let žila z ruky do úst a živila se tím, že lidem prala a žehlila oblečení. V šesté třídě musela odejít za školy, aby se starala o svou nemocnou bezdětnou tetu, a nikdy se do ní nevrátila. Nikdy se nevdala. Od roku 1947 žila ve skromných podmínkách v domě, který jí daroval strýc. Nikdy si nekoupila auto a v sedmaosmdesáti letech stále chodila do téměř dva kilometry vzdálených potravin pěšky a tlačila si před sebou vlastní nákupní vozík. Po celou tu dobu šetřila a její uspořené peníze v místní bance přinášely úroky. Ke konci roku 1994 musela kvůli artritidě v ruce přestat s praním a žehlením. Sešla se s bankovním poradcem a rozhodla se věnovat 60 procent svých úspor na pomoc mladým lidem, kteří si zaslouží jít na vysokou školu, a zbytek připadl jejímu kostelu a příbuzným.*

V srpnu 1995 získala první stipendium Oseoly McCartyové osmnáctiletá studentka s vyznamenáním z Hattiesburské střední školy Stephanie Bullocková. Měsíc nato Oseola přijela vlakem do Washingtonu, D.C., kde jí vzdali hold na každoročním banketu Sjezdu afroamerických kongresmanů. O několik dní později ji přivítal v Bílém domě a udělil jí Prezidentskou občanskou medaili pan Bill Clinton“.⁷³

Většina lidí s nevelkými prostředky si nemůže ukládat ze svých příjmů tolik jako Oseola, ale jsou ochotní věnovat na dobrou věc každým rokem trochu peněz.

3.5.2.2 Sponzoring

Od darování je nutné odlišit sponzorování, které je založeno na poskytnutí propagační a reklamní služby neziskovou organizací sponzorovi. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takovéto služby. Smlouva v tomto případě není smlouvou darovací, ale smlouvou o reklamě.

⁷³ CLINTON, B., *Dárcovství*, s. 34

Dárce na rozdíl od sponzora neziskové organizaci dává jasně najevo, že podporuje činnost organizace bez ohledu na další možné výhody pro firmu.⁷⁴

Náklady na propagaci a reklamu jsou daňově uznatelnými náklady a sponzor je může v plné výši zahrnout do základu daně. Na rozdíl od odčitatelné položky „dary“ tak sponzorský příspěvek snižuje základ daně v plné výši. Pokud je nezisková organizace plátcem DPH, musí „cena“ za reklamu obsahovat DPH (reklama je zdanitelným plněním).⁷⁵

3.5.2.2.3 Dobrovolnictví

Pro neziskové organizace je charakteristické, že se na jejich činnosti podílejí značnou měrou dobrovolníci, kteří svou činnost vykonávají bez nároku na odměnu. Působí jako členové orgánů neziskových organizací, jako praktičtí realizátoři činností neziskových organizací. Samostatnou právní úpravu pro dobrovolné pracovníky nelze nalézt⁷⁶. Činnost dobrovolníků v neziskových organizacích je z hlediska zákona nutno chápat jako činnost na základě příkazní smlouvy občanského zákoníku.⁷⁷

Pro smlouvu příkazní není předepsána povinně písemná forma. K jejímu uzavření dojde i ústně například tím, že občanské sdružení pověří pana XY, aby pro ně získal informace o možnosti pobytu tělesně postižených dětí u moře. Příkazník – dobrovolník, může svou činnost vykonat za pomoci dalších osob, avšak zodpovídá, jako by jednal sám. Výjimku tvoří případ, když příkazce – nezisková organizace – dal souhlas k tomu, aby dobrovolník spolupracoval s jinými osobami. V takovém případě odpovídá dobrovolník pouze za to, že vybral nevhodného spolupracovníka, spolupracovník pak plně zodpovídá za své jednání včetně vzniklé škody.

Jestliže musel dobrovolník při práci vynaložit určité náklady, má nárok na jejich úhradu, pokud byly potřebné a užitečně vynaložené bez ohledu na výsledek svého jednání pro neziskovou organizaci.⁷⁸ Pokud jde o náhradu škody, má dobrovolník vedle ní ještě právo na náhradu škody, která mu vznikla v souvislosti s činností pro neziskovou

⁷⁴ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁷⁵ Tamtéž

⁷⁶ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 27

⁷⁷ Ustanovení §724 občanského zákoníku.

⁷⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 28

organizaci, a to i náhodou. Při náhodné škodě však zákon omezuje výši náhrady škody.⁷⁹

Dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost, konaná ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Dobrovolník dává část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Za tuto činnost nedostává finanční odměnu, ale často nedocenitelný dobrý pocit z pomoci ostatním, získává zkušenosti.⁸⁰ Každý člověk se může stát dobrým dobrovolníkem.⁸¹

Dobrovolníků v práci pro klienty nejvíce využívají církevní organizace. V charitách a diakoniích jsou uplatňovány jiné formy práce a tím je bezprostřední kontakt s klientem, kterému je nutno pomoci. Tento jev ve sportovních ani ekologických organizacích není. Naopak zde se dobrovolníci výrazněji více objevují v řídicí práci. To vyplývá z organizační formy občanského sdružení, což je daleko volnější forma než mají církevní organizace, kde v sociálních službách to bývá obecně prospěšná společnost. Ekologické organizace se odlišují od zbývajících v tom, že dobrovolníky nepatrně více využívají ještě na jiné činnosti.⁸² Údaj z roku 2005 hovoří o zhruba 850 tisících dobrovolníků v České republice.

Univerzální rada pro všechny organizace je, nikdy nezapomenout děkovat dobrovolníkům za jejich pomoc !

Dobrovolnictví tedy v mnohém pozitivně ovlivňuje rozvoj organizace. Bylo ovšem mylné, domnívat se, že se tak stane automaticky s příchodem prvního dobrovolníka.⁸³ Aby se dobrovolníci stali přínosem, a ne přítěží je nutné dodržovat určitou kvalitu práce s nimi, která začíná už u motivace organizace samé zapojit do své struktury dobrovolníky, přes jejich nábor a výcvik, supervizi až ke zpětné vazbě, kterou by měla organizace od dobrovolníků mít.⁸⁴

Bezesporu je možné tvrdit, že profesionálně uchopené dobrovolnictví může organizaci přinést velmi mnoho. Ještě stále nelze přesně vyčíslit kolik dobrovolníci ušetří. Vyjádřit ekonomicky hodnotu dobrovolnické práce je jedním z cílů Mezinárodního roku dobrovolníků 2001 a to především ve světě. Obecně by se dalo dobrovolnictví přirovnat ke sněhové kouli, která se kutálí a nabaluje na sebe další sněh.

⁷⁹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem*, s. 29

⁸⁰ <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/jak-pracovat-s-dobrovolniky/>

⁸¹ Příloha č. 4

⁸² LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 66

⁸³ <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/jak-pracovat-s-dobrovolniky/>

⁸⁴ <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/jak-pracovat-s-dobrovolniky/>

Zprostředkování cenných kontaktů - spokojení dobrovolníci často přivádí do organizace další dobrovolníky a nejen je. Dobrovolník, který se ztotožní s posláním organizace je schopen zprostředkovat i další zdroje ať finanční nebo materiální.

Dobrovolníci vnímají organizaci jinak než zaměstnanci a tak jejich zpětná vazba může často poskytnout zajímavé řešení různých problémů, které se v organizaci řeší.⁸⁵

Dobrovolnictví je základním stavebním prvkem občanské společnosti. Uskutečňuje nejnuzněnější aspirace lidstva - touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny. Toto mimo jiné zahrnuje i Všeobecná deklarace o dobrovolnictví.⁸⁶ Příklady dobrovolnických programů: **Pět P, Make a Connection – Připoj se, Dobrovolníci v nemocnicích....**

3.5.2.2.4 Veřejné sbírky

Veřejné sbírky dlouhodobějšího charakteru umožňují nejširší veřejnosti podpořit svým finančním darem potřebné (nejčastěji děti, lidi nemocné a s handicapem). Forma veřejných sbírek je pestrá – přes mediální kampaně a pořady v televizi až po pouliční sbírky. Jejich společným jmenovatelem je nárazové zprostředkování konkrétního problému, často ve spojení s emotivními prvky. Na tyto případy reaguje dárce většinou bezprostředně, jednoduše a přímo.⁸⁷

Další dárcovskou možností je darovat prostřednictvím veřejné sbírky. Nejčastěji se tak přispívá na konkrétní projekt dané neziskové organizace. **Veřejnou sbírkou** je podle zákona⁸⁸ získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí.

Sbírku je oprávněna konat pouze právnická osoba. Sbírku lze realizovat několika způsoby – shromažďováním příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu, sběracími listinami, pokladničkami, prodejem předmětů, prodejem vstupenek, či pronájmem telefonní linky. Veřejnou sbírkou jsou také tak zvané dárcovské SMS (DMS).

Veřejnou sbírkou podle tohoto zákona není shromažďování finančních prostředků, které

⁸⁵ <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/jak-pracovat-s-dobrovolniky/>

⁸⁶ Příloha č. 5

⁸⁷ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁸⁸ Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách

konají organizace mezi svými členy za účelem dosažení prostředků k plnění svých úkolů. Veřejnou sbírkou není ani shromažďování finančních prostředků církvemi a náboženskými společnostmi k církevním a náboženským účelům, pokud se koná v kostelech, modlitebnách a jiných místech určených k provádění náboženských úkonů, bohoslužeb a obřadů.⁸⁹

Příklad veřejných sbírek: **Pomozte dětem!, Tříkrálová sbírka, SOS Pákistán....**

Veřejná sbírka má v zásadě tři základní formy:

- dobrovolníci navštěvují konkrétní domácnosti a tam vysvětlují účel sbírky
- dobrovolníci oslovují lidi na ulici
- na veřejných místech jsou umístěny pokladničky, do nichž lidé vhadzují peníze⁹⁰

3.5.2.2.5 Benefiční akce

Neziskovou organizaci lze také podpořit účastí na benefiční akci. Dárci prostřednictvím zaplacení vstupného na kulturní, zábavní či sportovní akci přispívají na dobročinné aktivity. Specifickou formu těchto akcí představuje prodej výrobků či služeb, kdy firma či organizátor poukazuje celý zisk nebo jeho část na dobročinné účely. Dárce tak přispívá samotným zakoupením daného produktu. Příklad benefiční akce: **Umělci pro Srí Lanku, Děkujeme, že pomáháte, Benefiční večer pro SANANIM....**⁹¹

3.5.2.2.6 Závěti

Dárce formou sepsání závěti může rozhodnout o přidělení svého osobního majetku nebo jeho části neziskové organizaci. Činí tak zpravidla dlouhodobí příznivci, členové či dobrovolníci organizací, pro které představuje odkaz v závěti přirozené vyústění jejich celoživotní snahy a podpory dobré věci.⁹² Příklad: **Závět' Alfreda Nobela – vznik Nobelovy nadace....**

⁸⁹ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁹⁰ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁹¹ <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

⁹² <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

3.5.3 Fondy Evropské unie

Fondy EU se staly významným zdrojem financování projektů a aktivit NNO v České republice, a to jak v předvstupním období, tak i v době členství České republiky v EU. Tato pomoc výrazně napomohla rozvoji českého neziskového sektoru, ale na druhé straně měla i nepřímý dopad na změny v organizační struktuře nestátních neziskových organizací.

3.5.3.1 Realizované projekty z grantů Evropské unie

Nejoblíbenější programy ve zkoumaných NNO jsou **operačním programem rozvoje lidských zdrojů a Společný regionální operační program (OP RLZ a SROP)**. Důraz je v rámci SROP kladen na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů, který bude vycházet z iniciativ veřejného, neziskového a soukromého sektoru.⁹³

Zatímco OP RLZ je orientován na národní aktivní politiku zaměstnanosti, sociální integrace, rovnost příležitostí, rozvoj celoživotního učení a zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů (neinvestiční podpora), opatření SROP se zaměřuje na hmotné investice v oblasti infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů, a dále sociální integraci specifických skupin ohrožených sociální exkluzí a na posílení administrativní kapacity regionů při plánování a realizaci programů. Tato priorita je v souladu se Sdělením Komise ke strukturálním fondům a jejich koordinaci s Fondem soudržnosti.⁹⁴

Rozvoj lidských zdrojů je jednou z nejvýznamnějších součástí celkové strategie rozvoje regionů s určujícím vlivem na zaměstnanost, sociální integraci, životní úroveň jeho obyvatel a hospodářskou konkurenceschopnost.⁹⁵

3.5.3.1.1 Informace o dostupných finančních zdrojích z EU

Všechny výzvy k podávání žádostí o granty z evropských fondů jsou publikovány v Úředním věstníku Evropského společenství a na webových stránkách EU.⁹⁶

⁹³ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 70

⁹⁴ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 91

⁹⁵ Tamtéž, s. 92

⁹⁶ http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sge/aides/index_en.htm

3.5.3.1.2 Jak jsou projekty pro financování vybírány

Aby organizace získala finanční prostředky, musí projekt splňovat kritérium:

- vysoká kvalita a efektivita nákladů
- zpětné financování
- dvojí financování stejných nákladů

Všechny žádosti musí být doplněny předběžným rozpočtem, který musí být vyrovnaný – to znamená, že příjmy musí být rovny výdajům – a vyjádřen v eurech.

Tab. č. 1 Zjednodušený rozpočet projektu

Rok (tis. Kč)	Veřejné zdroje								Soukromé zdroje		Celkem
	Eu		Státní		Regionální		Celkem				
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč
Rok 1											
....											
Rok n											
Celkem											

Zdroj: VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 132

Náklady musí být nezbytné pro realizaci projektu. Musí vzniknout v době platnosti smlouvy o financování a musí být prokazatelné a doložitelné originály účetních dokladů. Nákladu musí být spojené s realizací programu⁹⁷....

3.5.3.1.3 Jak bude grant vypočítán a přidělen

Příspěvek od komise – většinou se příspěvek pohybuje v rozmezí 40 – 50 % způsobilých nákladů. U některých programů EU však může poskytnutá částka dosahovat až 80 %.

Schválený rozpočet – pokud se komise rozhodne projekt financovat, připraví grantovou smlouvu, která bude obsahovat rozpočet, v němž bude uveden zvažovaný příspěvek.

⁹⁷ VILAMOVÁ, S., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 132

Platba – grant je obvykle vyplácen nejméně ve dvou splátkách. První bývá vyplacena před samotnou realizací projektu, druhá po jeho realizaci a po předložení závěrečného vyúčtování.

Závěrečná vyúčtování – komise poskytne grant teprve tehdy, až obdrží závěrečné vyúčtování. Komise může také snížit částku přiděleného grantu. V případech, kdy byl grant vyplacen předem v plné výši, může komise za výše uvedených okolností požadovat vrácení peněz.

3.5.3.1.4 Realizace projektu

Po obdržení dopisu se smlouvou a standardními smluvními podmínkami je nutné, vše poslat zpět příslušnému oddělení komise spolu s průvodním dopisem obsahujícím žádost o provedení první zálohové platby. Jinak nebude platba provedena a v případě Strukturálních fondů bude smlouva uzavřena s příslušným národním orgánem. Proto se smluvní podmínky v každém členském státě mohou lišit. Projekt se nesmí zahájit před podpisem smlouvy.

3.5.3.2 Strukturální fondy EU

Strukturální fondy jsou nástrojem k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti (koheze) Evropské unie. Prostředky z těchto fondů jsou určeny na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům potýkajícím se se strukturálními problémy a na podporu adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy zaměstnanosti.

K využití strukturálních fondů je nutné splnit podmínky podle principů a pravidel stanovených ze strany Evropské unie, zejména zpracování programové dokumentace, především Národního rozvojového plánu, Rámce podpory Společenství⁹⁸ a operačních programů, a to regionálního a sektorového charakteru. Důležitou podmínkou je vytvoření institucionálního zabezpečení včetně platebních a implementačních agentur, monitorovacích a řídicích výborů, kontrolních orgánů⁹⁹

⁹⁸ Rámec podpory společenství je smlouva mezi Evropskými společenstvími a danou zemí.

⁹⁹ POTLUKA, O. a kol., *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*, s. 51

3.5.3.2.1 Evropský regionální rozvojový fond (ERDF)

Pomáhá odstraňovat zásadní problémy v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech. Financuje investice do infrastruktury, vytváření pracovních míst, podporuje místní rozvoj, zaměstnanost, malé a střední podnikání v problémových regionech, vědu a výzkum.

Jeho posláním je vyrovnat regionální rozdílnosti ve Společenství a podporovat stabilní a udržitelný rozvoj.¹⁰⁰ Finanční pomoc z ERDF je hlavně zaměřena na:

- podporu malých a středních podniků
- prosazování produktivních investic
- zlepšování infrastruktury
- pokračování místního rozvoje
- investice do vzdělání, zdraví a rozvoje místního potenciálu
- investice zaměřené na životní prostředí

Konečným cílem pomoci ERDF je vytvořit pracovní místa podporou konkurenceschopného a udržitelného rozvoje.¹⁰¹

3.5.3.2.2 Evropský sociální fond (ESF)

Fond se zaměřuje na boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce – pomáhá nezaměstnaným a znevýhodněným skupinám zapojit se do pracovního procesu.¹⁰² Pomoc ESF je zaměřena především na nezaměstnanou mládež, dlouhodobě nezaměstnané a sociálně znevýhodněné skupiny a ženy. ESF je hlavním finančním nástrojem, přes který Evropská unie převádí své cíle strategické politiky zaměstnanosti do praxe. ESF byl založen již Římskou dohodou a je tudíž nejstarším

¹⁰⁰ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 19

¹⁰¹ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 20

¹⁰² POTLUKA, o. a kol., *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*, s. 64

strukturálním fondem, který přes 40 let investuje v partnerství s členskými státy do programů na rozvoj lidských dovedností a pracovního potenciálu.¹⁰³

3.5.3.2.3 Kohezní fond (Fond soudržnosti)

Pomoc směřuje do oblasti dopravní infrastruktury a životního prostředí a poskytuje se zemím, jejichž hrubý národní produkt (HNP) na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU – v současné době v Irsku, Portugalsku, Řecku a Španělsku.¹⁰⁴ Kohezní fond podporuje následující typy projektů:

- environmentální projekty přispívající k politice ochrany životního prostředí
- projekty společného zájmu v oblasti dopravní infrastruktury (TEN – transevropské sítě)
- studie a opatření technické pomoci, které podporují environmentální a infrastrukturní projekty (přípravné studie, komparativní studie...)¹⁰⁵

3.5.3.2.4 Vybrané programy EU

Z vybraných programů EU lze popsat například Účast Společenství na akcích zaměřených na nášlapné miny. Aktivity týkající se min jsou integrální součástí projektů v oblasti humanitární pomoci a obnovy.

Mezi pozitivní dopady čerpání fondů z Evropské unie na nestátní neziskové organizace lze řadit možnost získání velkého objemu finančních prostředků na dobu delší než je obvyklý jeden rok u jiných grantových zdrojů. Tyto zdroje je možné využít i na drobné investice (jako je například vybavení kanceláří a podobně). Díky prostředkům z EU je možné rozvíjet stávající i zcela nové aktivity NNO, je tedy možné zaměstnat nové zaměstnance na nově vzniklá pracovní místa, stejně jako dále vzdělávat stávající zaměstnance. To logicky vyvolává změna v organizační struktuře NNO, vznik nových pozic ovlivňuje vymezení kompetencí a odpovědnosti, vznikají například nové organizační jednotky organizace, což často vede k profesionalizaci organizace (přechod od čistě dobrovolnických aktivit k profesionálnímu vedení NNO).¹⁰⁶

¹⁰³ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 20

¹⁰⁴ POTLUKA, o. a kol., *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*, s. 65

¹⁰⁵ VILAMOVÁ, Š., *Jak získat finanční zdroje EU*, s. 23

¹⁰⁶ LUKEŠ, M. a kol. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 179

Mezi obecnými negativními dopady čerpání fondů Evropské unie na NNO lze uvést nadměrný nárůst administrativy, spojený s přípravou, průběžným monitorováním i závěrečným hodnocením jednotlivých projektů. Také obsahové zaměření programů je chápáno jako neflexibilní, úzce specializované, které v konečném důsledku nepodporuje udržitelnost projektů v delším časovém období, případně neumožňuje jeho další podporu z projektů v novém programovacím období 2007 – 2013. Za vlastní slabinu NNO při přípravě a plánování projektu, podpořeného z fondů EU lze označit neodhadnutí zdrojů, a to jak personálních, tak prostorových i finančních.¹⁰⁷

3.6 Spolupráce občanských sdružení a jejich cílové skupiny

3.6.1 Spolupráce s obcemi

Obce se mohou význačnou měrou podílet na životě neziskového sektoru. Jednak mohou být obce samy zakladateli či spoluzakladateli nadací či obecně prospěšných společností, jednak jsou obce význačným zdrojem pro financování neziskového sektoru jako poskytovatelé dotací na činnosti, na jejichž rozvoji mají zájem. Řada obcí si uvědomuje důležitost neziskových organizací jako subjektů, které mají zájem na rozvoji obce a které jsou i význačným reprezentantem názorů občanů v konkrétním místě.¹⁰⁸

Neziskové organizace samy pak mají možnost ukazovat občanům, jaká jsou jejich práva ve vztahu k obci a jak se mohou na věcech veřejných občané podílet. Základním právním předpisem upravujícím postavení obcí je zákon o obcích.¹⁰⁹

3.6.2 Cílové skupiny klientů občanských sdružení

Převážná většina tvoří osoby s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením, se sluchovým a zrakovým postižením a s jiným zdravotním postižením. Ale též sdružuje osoby se stejným zájmovým zaměřením. Často vznikají například ekologické sdružení, sdružení osob pořádající letní dětské tábory. Též se sdružují osoby se stejnou občanskou

¹⁰⁷ LUKEŠ, M. a kol. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 179

¹⁰⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II. díl*, s. 48

¹⁰⁹ Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích

angažovaností v oblasti dopravy a zemědělství. Velký význam mají také církevní organizace.

Cílovými skupinami jsou často osoby zdravotně postižené, sociálně znevýhodněné či drogově závislé. Podpora často směřuje do rodin, sociálních služeb, na charitu, či na stáří. Velmi významný je též rozvoj a výchova dětí a mládeže, jejich volnočasové aktivity a zájmové činnosti. Dochází k pořádání akcí a pomoc směřuje i na životní prostředí a ekologii. V neposlední řadě je velmi důležitá poradenská činnost, existence dobrovolnických center a jiných (například hasičů...).

3.7 Lidé v neziskovém sektoru

Lidé v neziskových organizacích jsou často nadšenci, kteří chtějí pomáhat druhým či společnosti, a nejsou nutně odborníci na danou problematiku.¹¹⁰ Ve většině neziskových organizací však chybí vedoucí pracovníci s řídicími dovednostmi. Jednou z příčin tohoto stavu jsou nízké mzdy v neziskovém sektoru (v porovnání se sektorem ziskovým). Další příčinou může být menší jistota zaměstnání způsobená tím, že neziskové organizace často mívají zajištěné financování jen na následující rok či na určitý projekt. Někteří lidé mohou váhat s přijetím této nejisté budoucnosti.¹¹¹

3.7.1 Vedoucí pracovníci NNO

Pro vedoucí pracovníky neziskové organizace platí do jisté míry **stejné předpoklady jako pro manažery ziskových organizací, nicméně určitá specifika existují**. Patří mezi ně nejen odlišná motivace, ale i mimořádné nároky na integritu osobnosti, která se často musí vypořádat s hledáním rovnováhy mezi výkonem a uspokojením potřeb klientů či členů organizace. Za klíčové schopnosti manažera neziskové organizace lze považovat vytvoření funkčního týmu, přijmutí odpovědnosti a schopnost vést organizaci v dobrých i zlých časech. Jako efektivní vedoucí by si měl zachovat svou osobnost a neobětovat organizaci veškerý osobní život, protože pouze tak může organizace fungovat zdárně i po jeho odchodu. Mimo toto zde musí být touha naplňovat poslání organizace, které je

¹¹⁰ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 79

¹¹¹ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 80

spojeno s uspokojováním určité potřeby společnosti.¹¹² Mezi klíčové charakteristiky patří silné, nové, systém měnící ideje, stejně jako kreativita, schopnost ovlivňování, podnikatelská kvalita a etika.

Pokud jde o motivace, tak dva motivy nejdůležitější pro podnikatele – nezávislost a příjem – nebyly pro ředitele NNO důležité. Naopak smysluplnost práce a poskytování pomoci ostatním byly klíčovými deklarovanými motivy. Vysokou roli tedy hraje určitý altruismus a snaha o konání dobra. Dalšími důležitými motivy byla seberealizace a touha být úspěšní a něčeho dosáhnout.¹¹³ Podobnost jejich osobnostních charakteristik tkví v osobní iniciativě a vlastní efektivitě. Neziskovost a podnikání jsou kladeny do protikladu, do konfliktního stavu. Co je však lepší? Konat nějakou činnost přijímanou jako obecně prospěšnou (například léčit lidi) a očekávat za tuto činnost odměnu v podobě zisku nebo tutéž činnost konat dobrovolně nebo za stanovený plat a očekávat navíc jen vděk, uznání nebo dokonce si vystačit s vlastním pocitem uspokojení z užitečné činnosti?

3.7.2 Personální politika

V neziskovém sektoru se setkáváme s několika druhy fyzických osob. Jsou to pracovníci v pracovním poměru, pracovníci, působící zde na základě dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. Dále to jsou členové orgánů, dobrovolníci a popřípadě odborní poradci.

Základní právní normou upravující pracovněprávní vztahy je zákoník práce. Jím se musí nezisková organizace řídit, zaměstnává – li pracovníky v pracovním poměru nebo na základě dohod o provedení práce či dohod o pracovní činnosti.

Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou, volbou nebo jmenováním. U neziskových organizací bude většina pracovních poměrů zakládána pracovní smlouvou. Co se týče mezd, je tato problematika upravena v zákoně o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělků.¹¹⁴ Tento zákon se v plném rozsahu vztahuje i na neziskové organizace. Zaměstnanci lze poskytovat část mzdy s výjimkou minimální mzdy naturální formou. Naturální mzdu může zaměstnavatel poskytovat jen se souhlasem zaměstnance a za podmínek s ním dohodnutých. Jako naturální mzdu lze poskytovat

¹¹² LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 80

¹¹³ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 81

¹¹⁴ Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělků

výrobky, výkony, práce a služby.¹¹⁵ Mzda, která je zaměstnancem sjednána, nesmí být nižší než stanoví nařízení vlády České republiky.¹¹⁶ pod sankcí neplatnosti.

Tab. č. 2 Výše minimálních mzdových tarifů

Tarifní stupeň	Kč/hodinu	Kč/měsíc	Tarifní stupeň	Kč/hodinu	Kč/měsíc
1	12,80	2340	7	18,00	3300
2	13,30	2450	8	19,60	3600
3	14,00	2600	9	21,40	3950
4	14,80	2750	10	23,50	4300
5	15,70	2900	11	26,00	4750
6	16,80	3100	12	28,80	5350

Zdroj: DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II.díl*, s. 24

3.7.3 Zrušení a zánik občanských sdružení

Existují dva důvody zániku sdružení. V prvním případě zaniká sdružení z vůle samotného subjektu dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením, v druhém případě dochází k zániku nezávisle na vůli subjektu – z moci úřední (tedy i proti vůli subjektu) pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění. K zániku sdružení rozpuštěním dochází nejčastěji v případě, že byl splněn účel, pro který vzniklo, uplynula doba, na kterou bylo založeno, bylo – li založeno na dobu určitou nebo nastala nějaká událost, která výrazně ovlivnila život sdružení, například nečinnost z důvodu nezájmu členů a tak podobně. O zániku sdružení rozhodne zpravidla jeho nejvyšší kolektivní orgán (valná hromada), a to za podmínek určených ve stanovách sdružení. Ve stanovách by měl být také podrobně upraven postup při majetkovém vypořádání.¹¹⁷

Také sloučení je specifický způsob zániku občanského sdružení. Dochází k němu v případě, kdy sdružení slučované (nebo – li to, které zaniká) z nějakého důvodu nechce nebo nemůže dále existovat samostatně, avšak nechce svoji činnost ukončit rozpuštěním.

¹¹⁵ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II.díl*, s. 23

¹¹⁶ Nařízení vlády ČR č. 333/1993 Sb.

¹¹⁷ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II. díl*, s. 81

K zániku sdružení pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění dojde jen z taxativně uvedených důvodů. Protože se jedná o zásah státního orgánu do integrity subjektu, který v praktickém životě reprezentuje uplatňování sdružovacího práva, jsou možnosti jeho zrušení z vůle státní moci jen velmi omezené.¹¹⁸ Ministerstvo rozhodne o rozpuštění sdružení jen v případech, bude – li se jednat o sdružení vyvíjející činnost, na kterou se zákon o sdružování občanů nevztahuje nebo porušuje – li sdružení základní zásadu o svobodě rozhodnutí se sdružit nebo jde o sdružení ze zákona nedovolené, nebo porušuje – li sdružení zákaz výkonu funkce státních orgánů.¹¹⁹

3.8 Poslání, cíle a strategie neziskových organizací

Poslání neziskové organizace je klíčovým faktorem, který určuje činnosti, jakými se bude daná organizace zabývat a jak se bude dále vyvíjet. Definice poslání je podmínkou pro registraci všech neziskových právních typů. Ne všechny organizace však poslání definují jasně a srozumitelně. Na poslání by měl navazovat strategický plán a stanovení dlouhodobých cílů organizace.

Velká většina neziskových organizací uvádí mezi svými krátkodobými cíli činnosti vedoucí k naplnění poslání organizace. Nejvíce však jde o splnění cíle poslání. Dalším cílem většiny neziskových organizací je dosažení cílů v personální a organizační oblasti, ať se už jde o získávání dobrovolníků, technickou oblast či zajištění prostor. Důležitým cílem každé neziskové organizace je též stabilizace a zlepšení procesů řízení a zvýšení počtu zaměstnanců. V dnešní době se též dostává do popředí image organizace. Řadí se sem lepší propagace, PR aktivity, prezentace činnosti směrem k veřejnosti či vytvoření reklamní strategie. Velmi důležité je zajištění udržitelnosti provozu a doplňková činnost organizace, kam se řadí například publikační činnost, vydávání knih, sborníků, publikací či letáků.¹²⁰

Poslání neziskové organizace, cíle a strategie z něj odvozené, představují důležitý faktor úspěchu fungování nestátních neziskových organizací. Určitý manažerský

¹¹⁸ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II. díl*, s. 81

¹¹⁹ DEVEROVÁ, L. a kol., *Průvodce neziskovým právem, II. díl*, s. 82

¹²⁰ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 62

nedostatek je možné sledovat v oblasti provázání poslání s dlouhodobými a dále střednědobými a krátkodobými cíli a strategiemi.¹²¹

Ukazuje se, že nejvíce poslání uplatňují ekologické organizace. Důsledně pracují s pracovníky na tom, co je třeba udělat, aby svoje poslání naplňovaly. Sportovní organizace pracují se členy a veřejností, která má o danou činnost zájem a obdobné to je u církevních organizací, které v sociální oblasti plní svoje přirozené sociální poslání, všeobecně akceptovatelné potřebnými.¹²²

3.9 Přínosy občanského sdružení

Práce v neziskovém sektoru nabízí široký prostor pro uspokojování osobních potřeb jednotlivce: náležet ke skupině, v níž se cítí dobře a která je společností vnímána jako užitečná, smysluplně využívat svůj čas, být uznávaný a respektovaný, nalézt vlastní seberealizaci. V neziskových organizacích panuje často také příjemná pracovní atmosféra a vznikají úzké sociální vazby.¹²³

3.9.1 Zastoupení NNO v sociálních službách

Podmínkou úspěšnosti NNO je kvalita úspěšnosti sociálních služeb. Hlavním posláním sociální služby je snaha umožnit lidem, kteří se ocitnou v nepříznivé sociální situaci, zůstat rovnocennými členy společnosti a využívat jejich přirozených zdrojů, žít nezávisle, v kontaktu s ostatními lidmi a v přirozeném sociálním prostředí.¹²⁴ NNO se podílí více jak polovinou v zajištění služeb v

- zařízeních azylových domů (tam se angažují především církevní organizace)
- v ústavech pro chronické alkoholiky a toxikomany
- v domovech pro matky s dětmi
- v ústavech pro TP mládež s přidruženým mentálním postižením

¹²¹ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 62

¹²² LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 65

¹²³ Tamtéž, s. 80

¹²⁴ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 95

- v domovech na půl cesty
- v pečovatelských službách

3.9.2 Přínosy a motivy dobrovolnictví

Sami dobrovolníci jsou přínosem pro každou NNO. Jedná se o lidi, kteří bez nároku na finanční odměnu poskytují svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti. Za dobrovolníka lze považovat každého pracovníka, který ze své vlastní vůle pracuje za mzdu nižší, než je tržní mzda za jeho práci. Přitom tyto lidé participující na spontánních, soukromých a svobodně zvolených aktivitách, přinášejí efekt pro společné blaho.

Dobrovolník má vždy nějaký důvod, proč dobrovolnou práci vykonává a musí si být vědom, že za ni dostane odměnu. Že tato odměna není materiální, neznamena, že nejde o odměnu. Dobrovolník dokonce svou odměnu dostane, i kdyby ji nechtěl (například ve formě uznání od ostatních). Lidské jednání je zcela určitě vedené vnitřní motivací, a proto pokus o ryzí dobrovolnictví končí poznatkem, že záměrné vyhýbání se odměně musí nutně vést k ukončení dobrovolnictví.¹²⁵

Mezi přínosy dobrovolnictví pro organizace patří nejen vyšší výkonnost, ale i mnohé další. Konkrétní přínosy dobrovolné práce dobrovolníků pro organizaci jsou :

- levný zdroj práce
- vliv na poslání, zpětná vazba
- dobré jméno, zlepšení image
- kontakty, zdroj uchazečů o práci¹²⁶

¹²⁵ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 107

¹²⁶ LUKEŠ, M. a kol., *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 108

4. PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část této práce porovnává 3 vybraná občanská sdružení. Mezi ně se řadí Kaňka o.s., občanské sdružení Pro klidný Tábor a občanské sdružení Asfaltado tuning team Tábor. Všechny tyto občanské sdružení sídlí ve městě Tábor a mají rozdílnou podnikatelskou orientaci, včetně odlišné cílové skupiny klientů. Každé z nich se svým vlastním způsobem účastní společenského života lidí a činí kroky potřebné k usnadnění života těm, pro něž je to obtížné.

Byl proveden rozbor činností jednotlivých sdružení, týkající se podnikatelských aktivit, jejich financování, sestavování finanční analýzy, včetně příjmové a výdajové stránky. Práce popisuje cílové skupiny jednotlivých OS, jejich poslání a organizační strukturu. Cílem bylo poukázat na rozdílnost vybraných sdružení a na to, zda odlišnosti v zájmovém zaměření ovlivňují finanční stránku OS. Tedy zda rozdílná podnikatelská aktivita, cílové skupiny, cíle či poslání ovlivňují získávání finančních prostředků pro působení občanských sdružení a jaké formy financování využívají. Tyto výsledky šetření mohou posloužit jako globální ukazatel získávání finančních prostředků těch občanských sdružení, které typově odpovídají sdružením v této diplomové práci.

Údaje byly zjišťovány formou osobních rozhovorů s vedoucími pracovníky neziskových organizací. Respondenti odpovídali na uzavřené otázky o chodu organizace, počtu sociálních pracovníků, či dobrovolníků a podobně. Otázky byly pro všechny zástupce vybraných občanských sdružení stejné. Bylo zhodnoceno dotazníkové šetření, kde respondenti zodpovídali na 20 otevřených předem připravených otázek. Tyto otázky jsou zde uvedeny, včetně odpovědí, které se mezi vybranými sdruženími v některých krocích zásadně odlišují.

Odlišné znaky byly vyhodnoceny a zpracovány formou grafů a tabulek včetně užití procentních výpočtů. Vzor strukturovaného rozhovoru včetně dotazníku je uveden jak v praktické části, tak v přílohách této práce.

4.1 Kaňka o.s.

Strukturovaný rozhovor:

1. Název organizace:

Občanské sdružení volnočasových a terapeutických aktivit, Kaňka o. s. (od roku 2013 přechází na obecně prospěšnou společnost).

Helsinská 2731, 390 05 Tábor

2. Orgány sdružení:

Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení.

Výkonný výbor za svou činnost zodpovídá Valné hromadě.

Revizní komise je kontrolním orgánem sdružení.

Statutární zástupce: Mgr. Irena Lintnerová

3. Rok založení :

2002

4. Jména respondentů:

Romana Kunclová , vedoucí sociálních služeb

Iva Míková, vedoucí ekonomického a projektového oddělení a zakladatelka organizace

5. Počet klientů:

200 klientů za týden na volnočasových aktivitách

46 v sociálních službách

30 žáků na základní škole

14 žáků v mateřské škole

6. Poslání:

Poskytování takové péče, která využívá všech dostupných sociálních, léčebných a pedagogických prostředků ke zlepšení života dětí, mládeže a dospělých osob s postižením k jejich integraci do společnosti.

7. Základní principy:

- Respektování práv a individuálních potřeb všech klientů
- Preferování vztahů založených na vzájemném respektu a důvěře mezi pomáhajícími pracovníky a klienty
- Spolupráce s rodinami klientů
- Týmová spolupráce pracovníků
- Odbornost pracovníků
- Osobní odpovědnost pracovníků

8. Vize:

Občanské sdružení je tu pro děti, mládež a dospělé s postižením, kterým maximálním zapojením každého z nás zlepšujeme kvalitu života a zajišťujeme jedinečný model sociálních služeb, vzdělávání a volnočasových aktivit v rodinném prostředí s:

- Vysoce odborným personálem
- Osobním přístupem
- Širokým rozsahem metod a terapií
- Ochotou pomáhat

Okruh osob, které nejsou sdružením poskytované sociální služby určeny:

- Osoby trpící vážnou psychiatrickou poruchou, při níž mohou ohrozit nejen sebe, ale i druhé
- Osoby, jejichž chování znemožňuje kolektivní soužití a skupinovou sociální práci
- Osoby se závislostí na návykových látkách a hazardních hrách
- Osoby s infekčním onemocněním
- Věk žadatele neodpovídající cílovým skupinám zařízení

- Nemožnost naplnění osobního cíle žadatele
- Zdravotní stav žadatele vyžaduje péči ve zdravotnickém zařízení

Občanské sdružení Kaňka je sdružením volnočasových a terapeutických aktivit. Je nestátní neziskovou organizací. Tento rok je obdobím oslav desetiletého výročí založení Centra Kaňka, kde dnes sídlí obě organizace. Jelikož Centrum Kaňka zahrnuje jak mateřskou, tak i základní školu pro děti a mládež.

Dotazníkové šetření

1. Čím se Vaše organizace zabývá?

Poskytováním sociálních služeb a integrovaných volnočasových aktivit pro osoby s postižením.

2. Jakým způsobem je organizace financována?

Způsobem vícezdrojového financování, tj. využívá státních dotací MPSV, grantů, sponzorů, veřejné sbírky a financí z projektů EU apod.

3. Využíváte dotací či fondů Evropské unie?

Ano

4. Pořádáte kulturní či jiné akce? A jaké?

Ano. Pořádáme každý rok ples Kaňky, oslavu Dne dětí, benefiční koncerty pro Kaňku. Dále pořádáme zimní a letní sportovně rehabilitační pobyty. Účastníme se divadelních představení a prodejních a prezentačních akcí pořádaných jinými organizacemi.¹²⁷

5. Sponzoring ve Vaší organizaci?

Je jedním ze zdrojů financování organizace. Jedná se o finanční podporu nebo o věcné dary.

6. Setkáváte se s nezájmem sponzorů? A proč?

¹²⁷ Příloha č. 7

Většinou se setkáváme se zájmem.

7. Jaké využíváte postupy při získávání dárců a dobrovolníků?

Co se týče získávání dobrovolníků, spolupracujeme s Dobrovolnickým centrem při Farní charitě v Táboře, které nám dobrovolníky doporučuje, zaškolí a před nástupem k dobrovolnické činnosti se píše s dobrovolníkem Smlouvu o dobrovolnické činnosti.

8. Konáte veřejné sbírky? Jaké?

Ano. Veřejné sbírky jsou vždy účelově zaměřené na podporu určité oblasti naší činnosti.

9. Jakým způsobem sestavujete roční rozpočet?

Tak jak se sestavuje rozpočet, s ohledem na osobní náklady, provozní náklady, odhad příjmů z činnosti i dalších příjmů (dotace, dary, apod.)

10. Myslíte si, že Vaše organizace je kladným přínosem pro naši společnost? A proč?

Ano. Protože děláme svou práci dobře.

11. Spolupracujete s jinými občanskými sdruženími? A s jakými?

Spolupracujeme nejen s jinými občanskými sdruženími, ale i s dalšími organizacemi s podobným zaměřením činnosti.

12. Jaké máte plány a cíle do dalších let?

V roce 2012 jsme veškerou činnost občanského sdružení převedli do obecně prospěšné společnosti s názvem Základní škola a Mateřská škola a poskytovatel sociálních služeb, Kaňka o.p.s. Takže v současné době je Kaňka o.s. v likvidaci.

13. Jakým způsobem se jako organizace zveřejňujete?

Prostřednictvím webových stránek¹²⁸, dále tiskovými zprávami, zveřejněním výročních zpráv apod.

14. Využíváte financování z veřejných i neveřejných zdrojů?

¹²⁸ www.kanka.info

Ano.

15. Jaká je cílová skupina vašich klientů?

Osoby s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením, se sluchovým a zrakovým postižením a s jiným zdravotním postižením.

16. Co byste změnili na právní úpravě neziskových organizací?

Nic.

17. V čem spatřujete výhody občanského sdružení oproti obecně prospěšné společnosti?

Právě naopak, určité výhody v současné legislativě, mají pro naši činnost, obecně prospěšné společnosti, proto jsme přistoupili k přechodu našeho o.s. na o.p.s.

18. Plánujete do dalších let rozšířit činnost organizace i mimo okres Tábor? Zdůvodněte.

Naše činnost je realizována na území Tábora a okolí do 60 km. Vzhledem k finančním a prostorovým podmínkám jsme limitováni a z důvodu dosažení finanční stability neplánujeme rozšiřovat naši činnost mimo výše uvedené území.

19. Co je pro pracovníky Kaňky největší odměnou?

Kromě platu, který je oceněním práce, byt' se pohybuje pod celostátním průměrem, jsou to dílčí úspěchy, spokojenost a pokroky dětí, žáků a klientů.

20. Stručně popište, jak si představujete vaši organizaci za 10 let.

Představuji si spokojené děti v MŠ i v ZŠ minimálně ve stejném počtu. Spokojené klienty v Denním stacionáři. Odborné terapie, které i nadále významně podporují naše klienty ve svém rozvoji. Představuji si budovu Kaňky o.p.s. po stavebních úpravách, zejména vyměněná okna, zateplení a fasáda.

4.2 Občanské sdružení Pro klidný Tábor

Strukturovaný rozhovor:

1. Název organizace:

Pro klidný Tábor o.s., se sídlem v Táboře, U Hřiště 70, Čekanice

2. Orgány sdružení:

žádné

3. Rok založení:

V roce 2005

4. Jména respondentů:

Zakladatelé: Michaela Petrová, P. Tuháček

Respondentka: Miroslava Horecká, předsedkyně sdružení

5. Počet klientů:

Zaměřeni na všechny obyvatele města Tábor

6. Poslání:

- Podporovat takové řešení dopravní situace v Táboře, které – nepovede k dalšímu zvyšování osobní automobilové dopravy a s ní spojených negativních dopadů na životní prostředí, pohodu bydlení a kulturní vzhled města. Podporovat využívání městské hromadné dopravy, klást větší důraz na pěší a cyklistickou dopravu.
- Dosáhnout realizace přemostění trati Českých drah (ČD) v Táboře v takové podobě, která bude sloužit zejména pro pěší a cyklisty a která nepovede k narušování životního prostředí a pohody bydlení v přilehlých částech města.
- Ochrana životního prostředí, včetně přírody a krajiny v Táboře.

7. Základní principy:

- Praktická činnost v souladu s cíli
- Informační a osvětová činnost ve spolupráci s úřady, odborníky, ostatními organizacemi a to našimi i zahraničními
- Pořádání seminářů a přednášek
- Vydávání publikací
- Účast ve správních řízeních

8. Vize:

Setrvat v činnosti, která směřuje k zajištění poklidného života ve městě Tábor. Nepolevit v úsilí, které je vyvíjeno na ochranu životního prostředí, kvalitní život obyvatel a řešení dopravní situace v Táboře.

Dotazníkové šetření:

1. Čím se vaše organizace zabývá?

Podporuje takové řešení dopravní situace v Táboře, které nepovede ke zvyšování osobní automobilové dopravy ve městě. Podporuje MHD a klade vyšší důraz na pěší a cyklistickou dopravu, ochranu životního prostředí a činí kroky, které nepovedou ke snižování pohody bydlení ve městě i jeho přilehlých částech.

2. Jakým způsobem je organizace financována?

Především z členských příspěvků členů organizace.

3. Využíváte dotací či fondů Evropské unie?

Nevyužíváme a nikdy jsme z fondů nečerpali. Naše aktivity zatím nic takového nevyžadovaly.

4. Pořádáte kulturní či jiné akce? A jaké?

Pořádali jsme Besedu na výherní hrací automaty, Happeningy proti vypuštění „rybníka“ Jordán či proti obnově mostu přes České dráhy.

5. Sponzoring ve vaší organizaci?

Nemáme žádné sponzory. Využíváme pouze a jen příspěvků od členů organizace, (poznámka: 7 stálých členů).

6. Setkáváte se s nezájmem sponzorů? A proč?

Ještě jsme nikdy žádné neoslovili a ani jsme se nesetkali s žádným sponzorem, který by se angažoval v naší organizaci.

7. Jaké využíváte postupy při získávání dárců a dobrovolníků?

Převážně se jedná o oslovování „známých“, kteří mají stejné občanské smýšlení jako členové naší organizace. Dobrovolníky jsme využili spíše k roznášení letáků či propagačních předmětů.

8. Konáte veřejné sbírky? A jaké?

Nekonáme. Pouze jsme sháněli podpisy občanů pro petice (například proti vypouštění Jordánu)¹²⁹

9. Jakým způsobem sestavujete roční rozpočet?

Nesestavujeme ho.

10. Myslíte si, že vaše organizace je kladným přínosem pro naši společnost? A proč?

Ano myslíme, jelikož se často stavíme do protipólu proti organizacím, které neberou ohledy na životní prostředí, dopravu a kvalitní život obyvatel.

11. Spolupracujete s jinými občanskými sdruženími? A s jakými?

Ano spolupracujeme se Společností pro trvale udržitelný život (STUŽ). A dále úzce spolupracujeme s politickou platformou sdružení JINAK, která není občanským

¹²⁹ Příloha č. 8

sdužením, ale představuje koalici dvou politických stran, jejichž zástupci jsou členy naší organizace.

12. Jaké máte plány a cíle do dalších let?

Nepolevit v našem úsilí, které směřuje ke zlepšení životních podmínek ve městě Táboře a v jeho přilehlých oblastech a především zůstat stále aktivní.

13. Jakým způsobem se jako organizace zveřejňujete?

Využíváme především prospektů, letáků či propagačních předmětů. Zkušenosti máme také s médii. Místní média jako Táborsko či Táborský deník píšou články obsahující tiskové zprávy z rozhodnutí či o besedách, které se vztahují k řešené problematice.

14. Využíváte financování z veřejných či neveřejných zdrojů?

Nevyužíváme.

15. Jaká je cílová skupina vašich klientů?

Především obyvatelé města Tábor.

16. Co byste změnili na právní úpravě nestátních neziskových organizací?

Vycházíme ze zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Na tomto zákoně bychom neměli nic.

17. V čem spatřujete výhody občanského sdružení oproti obecně prospěšné společnosti?

Obecně prospěšná společnost je jistě výhodná pro ty organizace, které disponují vnitřní organizační strukturou a mají zaměstnance. Občanské sdružení samo o sobě je jednodušší a pro nás, jako organizaci bez zaměstnanců, tedy více výhodná.

18. Plánujete do dalších let rozšířit činnost organizace i mimo okres Tábor?

Zdůvodněte.

Neplánujeme, naše působnost je pouze na území města Tábor.

19. Co je pro vás jako pracovníky největší odměnou?

Lidé, kteří se zúčastní akcí, které naše sdružení organizuje. A samozřejmě jejich kladné ohlasy na naši činnost.

20. Stručně popište, jak si představujete vaši organizaci za 10 let.

Pokud budou i nadále vznikat nějaké zásadní problémy, které by samospráva města chtěla vyvíjet v rozporu s názory obyvatelstva, rádi se budeme angažovat v pomoci lidem i za 10 let....

4.3 ASFALTADO tuning team Tábor, o.s.

Strukturovaný rozhovor

1. Název organizace

ASFALTADO Tuning team Tábor, občanské sdružení, Zahradní 326, 391 56 Tábor – Měšice

2. Orgány sdružení

Žádné nemáme.

3. Rok založení

2011

4. Jména respondentů

Aleš Barták, předseda a zakladatel sdružení

5. Počet klientů

Slouží všem občanům města Tábora a jeho přilehlým oblastem.

6. Poslání

Sdružování příznivců se stejnými zájmy - úpravy motorových vozidel a systematické propojení řady činností tohoto automobilového odvětví včetně osvěty, rozvoje a kladné propagace této myšlenky mezi členy sdružení a širokou veřejnost. Toto poslání je i cílem sdružení.

7. Základní principy

Nabízíme spoustu volnočasových aktivit, zdarma přístupných nekomerčních podniků, předvádíme a snažíme se přiblížit všem zájemcům problematiku motoristické i nemotoristické veřejnosti a její vzájemné soužití, prosazujeme a veřejně šíříme veškeré inovace a zlepšení, vývojové novinky.

8. Vize

Jsou stejné jako cíle našeho sdružení.

Dotazníkové šetření:

1. Čím se vaše organizace zabývá?

Sdružováním příznivců se stejnými zájmy - úpravy motorových vozidel a systematické propojení řady činností tohoto automobilového odvětví včetně osvěty, rozvoje a kladné propagace této myšlenky mezi členy sdružení a širokou veřejnost, což je hlavním cílem sdružení. Bezplatnou poradenskou a informační činností v oblasti úprav motorových vozidel.

Jakým způsobem je organizace financována?

Členské příspěvky, sponzorské a finanční dary, granty a dotace, výtěžky z pořádaných akcí, prostředky získané prodejem propagačních materiálů (DVD, samolepky, kalendáře, apod).

2. Využíváte dotací či fondů Evropské unie?

Ne.

3. Pořádáte kulturní či jiné akce? A jaké?

Ano, kulturní, společenské i odborné. Pro veřejnost, pro užší okruhy lidí a zájemců, pro děti.

4. Sponzoring ve vaší organizaci?

Od našich sponzorů (až na několik výjimek se vždy jednalo o právnické osoby) přijímáme většinou finanční částky, v případě propagace sponzorů v rámci některé z námi pořádaných akcí pak občas i věcné dary.

5. Setkáváte se s nezájmem sponzorů? A proč?

V rámci námi vybudované skupiny dlouholetých stálých partnerů již nikoliv, maximálně se snížením míry konkrétní podpory. U některých nových subjektů pak ano (zejména u těch, kteří mají odlišné nebo úplně jiné zaměření své činnosti) a to zvláště z důvodu malé informovanosti o našem o.s. nebo neposkytnutí dostatečného prostoru k osvětlení činnosti, cílů či konkrétního záměru využití pomoci a spolupráce s naším o.s. .

6. Jaké využíváte postupy při získávání dárců a dobrovolníků?

Preferujeme osobní přístup, získávání kontaktů a doporučení z řad členů a jejich okolí, využíváme našich zkušeností od takto již získaných dárců, snažíme se vytvořit si prostor pro možnost prezentace našeho sdružení a nabídnout možnost propagace a zviditelnění dárců v rámci všech našich aktivit, možnost propojení s ostatními dárci a tedy subjekty s podobnou náplní činností a záběru.

7. Konáte veřejné sbírky? A jaké?

Ne.

8. Jakým způsobem sestavujete roční rozpočet?

Roční rozpočet našeho sdružení sestavuje Předseda sdružení vždy na začátku nového roku na základě schváleného plánu předpokládaných činností (a s nimi

spojených příjmů a výdajů) a záměrů sdružení v nadcházejícím roce s přihlédnutím vždy k výsledkům roků předešlých.

9. Myslíte si, že vaše organizace je kladným přínosem pro naši společnost? A proč?

Ano. Mimo jiné nabízíme spoustu volnočasových aktivit, zdarma přístupných nekomerčních podniků, předvádíme a snažíme se přiblížit všem zájemcům problematiku motoristické i nemotoristické veřejnosti a její vzájemné soužití, prosazujeme a veřejně šíříme veškeré inovace a zlepšení, vývojové novinky, pořádáme kulturní, společenské i odborně zaměřené akce pro veřejnost, mládež i děti, atd. .

11. Spolupracujete s jinými občanskými sdruženími? A s jakými?

Ano. Využíváme služeb několika „sprátelených“ o. s. se zaměřením zejména na sport a pohyb. Tito se s námi pak podílí na programové náplni a pestrosti námi pořádaných akcích pro širokou veřejnost a podobně.

12. Jaké máte plány a cíle do dalších let?

- *rozšířit členskou základnu o kvalifikované zájemce*
- *motivovat členy k aktivnější a zodpovědné činnosti*
- *neustálé zvyšování odbornosti nejenom členů*
- *komplexně a plošně informovat veřejnost o našem o.s.*

13. Jakým způsobem se jako organizace zveřejňujete?

Největší část nám zaujímá webová propagace (www stránky, Fb, YouTube, internetové odkazy), dále propagační materiály (v případě konaných akcí pak hlavně letáky, plakáty, odkazy v místním tisku, MHD, led obrazovky na veřejných místech atd.), propagační materiály umístěné v provozovnách našich partnerů a spolupracujících subjektů a další....

14. Využíváte financování z veřejných či neveřejných zdrojů?

Ano, z veřejných zdrojů. Jsou to zejména finance z dotačních a grantových programů, vypisovaných MěÚ Tábor. Zde každoročně žádáme o přidělení dotace na některý z našich projektů, nikoliv na činnost sdružení.

15. Jaká je cílová skupina vašich klientů?

Mladí lidé cca 15 – 35 let (jedná se o převládající skupinu, i když věkově nejsme téměř omezeni), příznivci automobilismu a auto-moto sportu a všech souvisejících odvětví.

16. Co byste změnili na právní úpravě nestátních neziskových organizací?

V podstatě asi nic, dosud jsme nenarazili na jakékoliv úskalí, které by nás nějak omezovalo či komplikovalo naši činnost.

Jediné, v čem spatřujeme absolutní zbytečnost, je např. zpravodajská povinnost vůči ČSÚ (oznamování Ročního výkazu neziskových institucí).

17. V čem spatřujete výhody občanského sdružení oproti obecně prospěšné společnosti?

Obecně výhodu o.s. jednoznačně spatřuji v úhlu pohledu při komunikaci s jakýmkoliv státními i nestátními organizacemi a subjekty na o.s. jako neziskovou organizaci oproti např. fyzické osobě či jiné právnické osobě (spol. s r.o.).

18. Plánujete do dalších let rozšířit činnost organizace i mimo okres Tábor? Zdůvodněte.

Zatím ne. Většina našich členů je místně příslušná právě do Tábora. Stejně tak spolupracující firmy a subjekty. Co se týče účastníků námi pořádaných akcí a široké veřejnosti – v případě zájmu a dobře zvládnuté informační a propagační kampaně si cestu k nám vždy najdou sami.

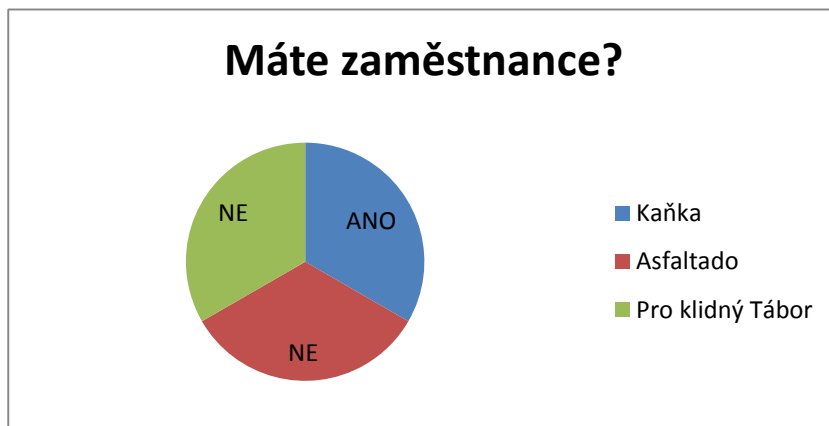
19. Co je pro vás jako pracovníky největší odměnou?

Pro nás je vždy největší odměnou dobře a aktivně zvládnutý rok činnosti sdružení, zvládnutí veškerých předsevzatých projektů případně i nově realizovaných myšlenek a nápadů, rozšíření a zestabilnění členské základny, vyrovnaný rozpočet, pozitivní ohlasy veřejnosti a partnerů, kladná zpětná vazba členů, získání podvědomí veřejnosti, zkrátka dobře zodpovědně a efektivně odvedená dobrovolná práce, která je nám zároveň koníčkem ...

20. Stručně popište, jak si představujete vaši organizaci za 10 let.

- cca 50 řádných členů, vlastní prostory (provozovna), roční rozpočet cca 200000,- Kč

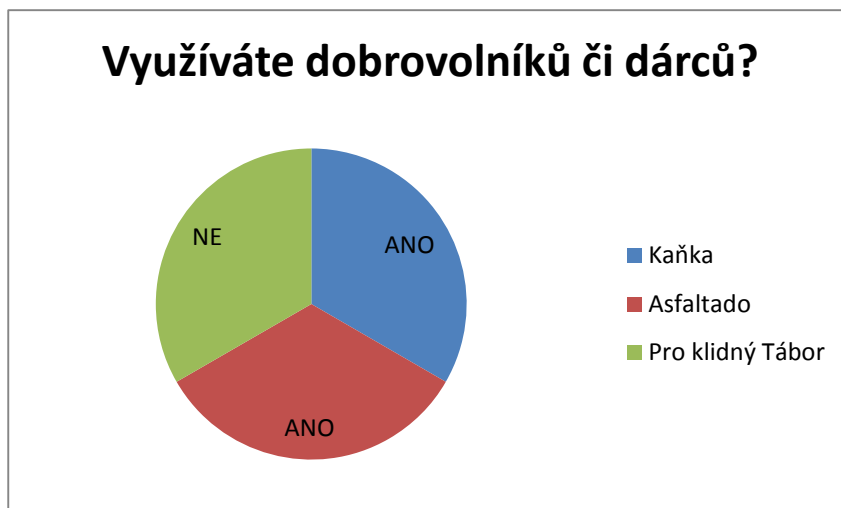
Graf č. 1 Výšečový graf vyjadřuje počet zaměstnanců v jednotlivých sledovaných sdruženích.

Zdroj : Vlastní šetření

Graf popisuje, že jedinou organizací, která má zaměstnance je Kaňka o.s., která přesný počet nevedla, a to z toho důvodu, že v současné době přechází na o.p.s. a mění se jejich vnitřní organizační struktura.

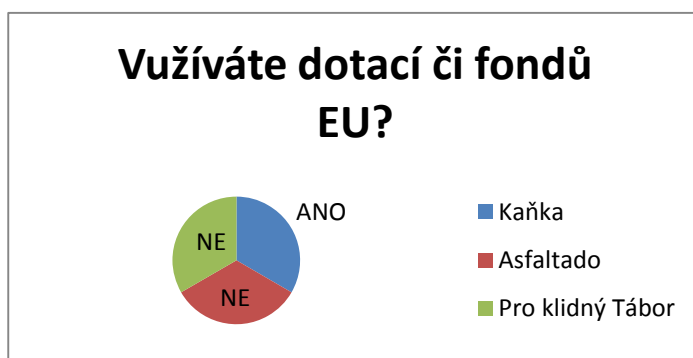
Graf č. 2 Výšečový graf popisující využití dobrovolníků či dárců.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf uvádí, že dobrovolníků či dárců ve své organizaci využívají všechna sdružení s výjimkou OS Pro klidný Tábor. Toto sdružení uvedlo, že i přesto, že dobrovolníky využili, museli jim vždy zaplatit, jelikož se jednalo o studenty. Z toho důvodu se nejednalo o dobrovolnictví.

Graf č. 3 Výšečový graf dotací a fondů Evropské unie.

Zdroj: Vlastní šetření

Tento graf uvádí, že dotací či fondů z Evropské unie využívá pouze Kaňka o.s. Ostatní dvě sdružení jich nevyužívají a ani nevyužívali.

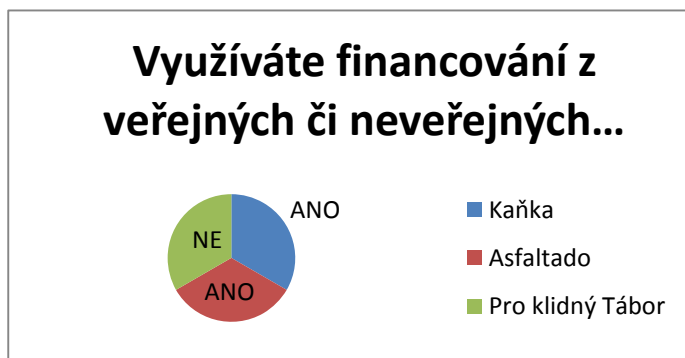
Graf č. 4 Výšečový graf popisující kulturní či jiné akce vybraných sdružení.

Zdroj: Vlastní šetření

Z grafu je patrné, že všechny OS pořádají kulturní a jiné akce (sportovní...) za účelem zveřejnění, oslovení veřejnosti a především k radosti svým „svěřencům“.

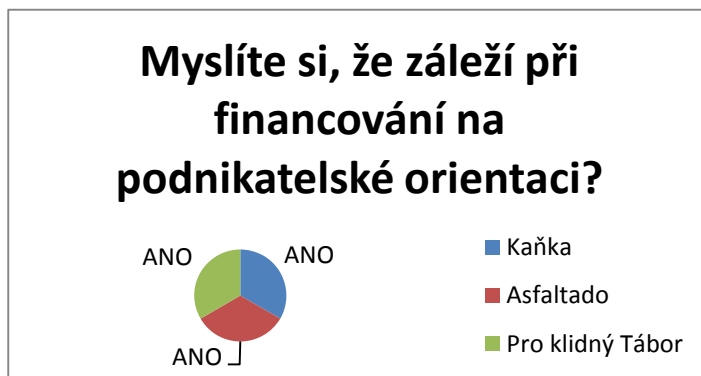
Graf č. 5 Výšečový graf financování z veřejných či neveřejných zdrojů.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf popisuje využití tohoto financování dvěma sdruženími, a to Kaňkou o.s. a Asfaltadem o.s. Pro klidný Tábor o.s. čerpají z vlastních členských příspěvků.

Graf č. 6 Výšečový graf odpovídající na otázku, zda financování záleží na podnikatelské orientaci OS.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf odpovídá na zásadní otázku této práce, na kterou všechna vybraná sdružení odpověděla shodně. Z grafu vyplývá, že se všechny OS se domnívají, že při financování organizací záleží na jejich podnikatelské orientaci.

5. ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Dotazovaní respondenti (vedoucí pracovníci neziskových organizací), odpovídali na otázky ohledně poslání, cílů a vizí. První z dotazovaných respondentů (Kaňka, o.s.) uvedl, že jejich posláním je především poskytování takové péče, která využívá všech dostupných sociálních, léčebných a pedagogických prostředků ke zlepšení života dětí, mládeže a dospělých osob s postižením k jejich integraci do společnosti. Druhý z respondentů (Pro klidný Tábor, o.s.) uvedl podporu takového řešení dopravní situace v Táboře, která nepovede ke zvyšování osobní automobilové dopravy ve městě. Podporu MHD a vyšší důraz na pěší a cyklistickou dopravu, ochranu životního prostředí a kroky, které nepovedou ke snižování pohody bydlení ve městě i jeho přilehlých částech. ASFALTADO tuning team Tábor, o.s. spatřuje své poslání ve sdružování příznivců se stejnými zájmy - úpravy motorových vozidel a systematické propojení řady činností tohoto automobilového odvětví včetně osvěty.

Nicméně poslání zřejmě moc nefunguje jako vodítko, které organizaci umožňuje postupovat vpřed a plnit vytýčené cíle. Další otázkou bylo, jak si pracovníci OS představují jimi řízenou organizaci za 10 let. Všichni respondenti se shodli, že jejich organizace bude i za 10 let existovat. U žádného OS však nepřipadá v úvahu růst a jeho rozšiřování i za území města Tábora. A to z toho důvodu, že každé z uvedených sdružení působí pouze na území města Tábora a jeho přilehlých oblastech. Kaňka o.s. se týká celého „okresu“ města Tábor. Další otázkou byli cíle. Tato otázka se netýká Kaňky, o.s., jelikož se tato organizace mění od roku 2013 na obecně prospěšnou společnost a je v současné době v likvidaci, avšak činnost Kaňky o.p.s. bude navazující na organizaci předešlou. U OS Pro klidný Tábor to bude nepolevit v úsilí, které směřuje ke zlepšení životních podmínek ve městě Táboře a v jeho přilehlých oblastech a především zůstat stále aktivní. A u ASFALTADA to bude mimo jiné rozšířit členskou základnu o kvalifikované zájemce a motivovat členy k aktivnější a zodpovědné činnosti.

Prokázalo se, že poslání, cíle a strategie jsou důležitými faktory úspěšného fungování občanských sdružení. Neziskové organizace využívají vzájemné spolupráce s jinými sdruženími a aspekt dravé konkurence nebyl zjištěn. Většinou nemají problém se sdílením svých know – how. Významným faktorem úspěchu je též kvalitní propagace, dobrá

organizační struktura, propracované finanční řízení, snaha inovovat a další vzdělávání pracovníků.

Každé z dotazovaných občanských sdružení organizuje akce pro veřejnost, kde mají občané možnost přispět určitou peněžní částkou, na podporu poslání dané organizace (viz. Kaňka, o.s.).¹³⁰ Metody fundraisingu nejsou hlavním zdrojem financování ani u jedné z výše uvedených organizací.

Zjistilo se, že vedoucí pracovníci NNO jsou si ve svých charakteristikách velice podobní s podnikateli ziskových sektorů, avšak rozdílná je především jejich motivace.

Organizace uvedené v této praktické části využívají dobrovolníků a dobrovolné práce a shodně uvádějí, že se jím tím zvýšila efektivnost. Dále bylo zjištěno, že nedostatek speciálně vyškolených pracovníků může být i limitujícím faktorem dalšího rozvoje NNO. O úspěšném fungování NNO rozhodují především kvalifikovaní lidé v managementu organizace. Organizace také poměrně málo využívají finanční plánování. Hospodaří se v ročních obdobích a přes rozpočet je poměrně snadný přehled. Každé z dotazovaných OS si vede samostatné účetnictví. Organizace Kaňka o.s., má odlišnou nejen organizační strukturu, ale i způsob získávání finančních prostředků. U dvou ostatních respondentů stoupá nárůst samofinancování. U ASFALTADA jsou to především členské příspěvky, sponzorské a finanční dary, výtěžky z pořádaných akcí, prostředky získané prodejem propagačních materiálů (DVD, samolepky, kalendáře), ale též granty a dotace.

Záměrně byla vybrána taková občanská sdružení, která mají rozdílné podnikatelské zaměření a cílové skupiny klientů. Hlavním cílem praktické části této práce, bylo objasnit problematiku financování z hlediska rozdílnosti těchto sdružení. Výsledkem je zjištění, že vybraná občanská sdružení jsou diametrálně odlišná nejen z pohledu cílových skupin klientů, poslání, cílů a vizí, ale i z pohledu organizační struktury a personální politiky v každé organizaci. Tyto aspekty jsou však rozpoznatelné i z laického hlediska. V této práci šlo o potvrzení či vyvrácení myšlenky stejného financování pro všechny občanská sdružení, bez ohledu na rozdílnost zaměření. Toto tvrzení je vyvráceno v praktické části této práce. Jelikož právě rozdílnost zaměření každého občanského sdružení je určujícím faktorem pro jeho financování. Kaňka o.s., která se snaží o integraci dětí s postižením do

¹³⁰ <http://www.kanka.info/jak-nas-podporit/>

společnosti by z členských příspěvků nemohla existovat. Její výlohy na činnost jsou tak vysoké, že dotace z fondů EU jsou téměř podmínkou. Naproti tomu, OS Pro klidný Tábor, je svobodomyšlné sdružení, jehož členové aktivně „bojují“ za prosazování takových cílů, které směřují ke zlepšení a usnadnění života obyvatel ve městě Tábor. K takovým činnostem dotace či finance z veřejných či neveřejných zdrojů nepotřebují, stačí vlastní úsilí a píle.... Tady se projevuje zásadní rozdíl, kdy je zřejmé, že podnikatelské zaměření a cílová skupina klientů zásadně ovlivňuje formy financování občanských sdružení.

6. ZÁVĚR

Právní úprava občanských sdružení vychází z platného zákona. Jedním z cílů bylo objasnit základní pojmy týkající se občanských sdružení. Takovým pojmem jsou neziskové organizace, kterou jsou všechny občanské sdružení v České republice. Řadí se sem i nestátní či nevládní neziskové organizace, které jsou uvedeny pod zkratkou NNO. Tato práce se zabývá občanskými sdruženími v České republice, popisuje jejich úlohy včetně přínosů, které mají pro společnost.

Dalším z cílů bylo popsat možné způsoby financování občanských sdružení a fondy, ze kterých mohou čerpat. Financování občanských sdružení může být jednak z neveřejných zdrojů či zdrojů veřejných. Avšak cílem každé neziskové organizace by měla být snaha o optimální kombinaci dosažitelných finančních zdrojů. Mezi hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO patří například poskytování sociálních služeb, zapojení do programů Evropské unie či rozvoj dobrovolnické služby. Pokud poslání neziskové organizace rozvíjí některou z těchto oblastí, může počítat s dotací z veřejných zdrojů. Významným zdrojem financování jsou též rozpočty regionálního významu.

Jedním z hlavních cílů této práce bylo popsat činnost dobrovolníků či dárců, kteří se angažují v pomoci druhým lidem. Všichni tito lidé včetně tuzemských či zahraničních nadací, spadají pod financování z neveřejných zdrojů. Zvláštní pozornost byla věnována významu dobrovolné práce a dobrovolnictví. Například u NNO, které využili dobrovolné

práce, se zvýšila jejich efektivnost. Dále bylo zjištěno, že v malých neziskových organizacích (cca do 10 zaměstnanců) převládá týmová práce. Také vhodná organizační struktura vede k vyšší efektivnosti hospodaření s finančními i personálními zdroji. V neposlední řadě lze konstatovat že, financování projektů NNO z fondů EU má významný vliv na organizační strukturu a celkový chod organizace. Taktéž Evropská unie výrazně napomohla rozvoji českého neziskového sektoru.

V této práci byly také zohledněny fundraisingové aktivity, které usnadňují získávání finančních prostředků. Úspěšný fundraising se odvíjí od toho, zda jsou lidé schopni vyhledat přesné informace o tom, co se bude od potenciálního úspěšného žadatele očekávat. Slovo fundraising v doslovném překladu znamená zvyšování či budování fondu, určeného k určitému cíli. Získávání finančních zdrojů je každodenní realitou téměř každého. Zvyšování financí na realizaci veřejně prospěšných aktivit a cílů se však věnuje jen málokdo. Lidé jsou v podstatě ochotni veřejně prospěšné cíle podporovat i finančně, často to však nedělají spíše proto, že je o to nikdo přímo nepožádal, než že by nechtěli. Dále jsou pak k anonymním výzvám uveřejňovaným v masmédiích skeptičtí. I přesto má v České republice každý pátý člověk zkušenosti s dobročinnou činností. Lidem začíná záležet čím dál tím více na okolním prostředí a na lidech, kteří žijí v jejich okolí. Fundraisingové aktivity se různí dle podnikatelského zaměření jednotlivých OS a také dle cílových skupin jejich klientů. Bylo zjištěno, že faktorem úspěchu je především dobrá organizační struktura, kvalitní propagace, propracované finanční řízení, nové inovace a v neposlední řadě též další vzdělávání profesionálních pracovníků. Vždy je nutné se zaměřovat na posílení finančních zdrojů NNO, jejich vzájemnou spolupráci včetně sdílení svých know – how.

Prokázalo se, že poslání a cíle jsou velmi důležité pro úspěšné fungování každého občanského sdružení. Největším přínosem praktické části byla spolupráce s vybranými občanskými sdruženími. Byl vypracován podrobný popis činností, kterými se OS zabývají, základní podmínky fungování OS včetně klíčových informací o dané organizaci (například právní forma a rok založení, působnost...) a sociodemografické údaje. Byla zaručena ochrana osobních údajů. Formulář pro dotazník byl pro každou organizaci stejný a získané údaje sloužily pouze pro účely této diplomové práce. Praktická část práce byla zaznamenána graficky a zjištěné údaje byly následně vyhodnoceny. Došlo se k závěru, že

podnikatelské zaměření a cílové skupiny obyvatel mají zásadní vliv na formy financování organizací.

Dalším z cílů bylo zjistit odlišnosti mezi pracovníky NNO a podnikateli v ziskovém sektoru. Zjistilo se, že jsou si velice podobní a to v tom směru, že všichni musí být především dobrými manažery. Rozdílem bylo to, že pro podnikatele je nejdůležitější nezávislost a finanční příjem, zatímco pro vedoucí pracovníky NNO je to hlavní smysluplnost práce a pomoc druhým. Důležité je též správné vyškolení pracovníků – profesionálů pro působení v neziskových organizacích. Faktem je, že nedostatek speciálně vyškolených pracovníků může být limitujícím faktorem rozvoje nestátních neziskových organizací. O úspěšném fungování těchto organizací rozhoduje především kvalitní management.

Jedním z cílů práce bylo poukázat na možné způsoby pomoci, kterou jednotlivá sdružení poskytují. Pomoc směřuje tělesně postiženým, starým a nemocným lidem nebo například obětem či svědkům nepříznivých životních událostí. Sdružení však mohou být jen zájmová, zaměřená například na organizování dětských táborů či zaměřené na ekologickou výchovu společnosti.

Občanské sdružení může v rámci cílů sdružení vlastním jménem podnikat, případný zisk musí být ale použit na dosahování cílů, které si OS vymezilo. Cílem práce bylo poukázat nejen na pozitivní přínosy občanských sdružení pro společnost, ale především na to, že i veřejnost může pomoci lidem, kteří to opravdu potřebují. Všichni lidé nedisponují stejnými finančními částkami, ale všichni mají přístup k týmž čtyřicetihodinám, které nabízí každý den. Téměř každý tedy může část ze svého času ukrojit a věnovat je dobročinnosti. Dárci mohou inspirovat další potencionální dárcce, sponzorů může přibývat neboť je v silách každého člověka, přispět k něčemu dobrému. Jen je k tomu zapotřebí i vůle....

Informace na závěr:

Závěrem této práce je třeba poukázat na vývoj občanského zákoníku, jehož novelizace přinese do každého právního odvětví velké změny. V návrhu nového občanského zákoníku nelze najít přesnou definici pojmu právnická osoba, ale obecná úprava právnických osob bude subsidiárně použitelná pro všechny právnické osoby uvedené v novém občanském

zákoníku. Obecná úprava právnických osob vychází z tradičního rozdělení, a to, jestli právnická osoba vzniká na základě členství, nebo na základě vyčleněného jmění. V návrhu nového občanského zákoníku v § 144 se lze setkat s nově zavedeným pojmem veřejná prospěšnost. S veřejnou prospěšností se lze setkat ve většině právních řádů jednotlivých zemí a má být upravena samostatným zákonem. Veřejně prospěšná činnost je zaměřená ve prospěch veřejnosti a nemá být účelem zisku. Například jde o ochranu lidských práv, o odstraňování diskriminace. Pro možnost čerpat dotace bude důležité, aby veřejně prospěšná organizace byla skutečně nezisková, prostředky vynakládala účelně a hospodaření s finančními prostředky bylo transparentní.

Přijetím nového občanského zákoníku by došlo ke zrušení dosavadní právní úpravy zákona číslo 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Návrh nového občanského zákoníku značně rozšiřuje úpravu spolkového práva. Spolky spadají pod úpravu právnických osob a pod kapitolu zvanou korporace. Nová úprava opouští od termínu občanské sdružení a nadále operuje s pojmem spolek. Spolek je v nové právní úpravě vymezen základními znaky, jako jsou dobrovolnost, samospráva, členství. Činnost spolku je rozdělena na hlavní a vedlejší, přičemž vedlejší činnost může spolek vykonávat pouze za předpokladu, že bude podporovat vlastní spolkovou činnost. Úpravy založení a vzniku spolku jsou téměř identické se současnou právní úpravou, spolek je založen přijetím stanov, které by i nadále měly mít písemnou podobu. Zákon ponechává zcela na vůli jednotlivce, zda do spolku vstoupí či nikoliv, z čehož vyplývá, že k členství nemůže být nikdo nucen. Spolek vzniká zápisem do veřejného rejstříku a musí obsahovat dodatek - zapsaný spolek. Ještě je zde otázka o kritizovaném registračním principu, který je znám již ze současné právní úpravy. Návrh nového občanského zákoníku počítá s termínem volnosti vzniku spolku, kde pak bude vyžadován pouze deklaratorní zápis do veřejného rejstříku.

Další změnou v terminologii se setkávají jednotky, které může spolek zřizovat jako jednotky s vlastní právní subjektivitou. Současná právní úprava používá termínu organizační složky, v nové právní úpravě budou nahrazeny pobočnými spolky. Předpisy o členství ve spolku opět navazují na současnou právní úpravu, dochází však k odstranění některých nedostatků. Členství ve spolku má osobní povahu, proto zde nelze uplatnit právní nástupnictví, tato skutečnost může být změněna pomocí stanov spolku. Dále se v návrhu nového občanského zákoníku lze setkat s likvidací spolku, kde se opět

subsidiárně použije obecná charakteristika právnických osob a v části likvidace spolku jsou řešeny pouze specifické otázky. Také ustanovení o fúzích spolku obsahují pouze specifické otázky.

Případné přijetí nového občanského zákoníku bude zásahem nejen do života odborné veřejnosti, ale také do oblasti života laiků.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

CLINTON, Bill. *Dárcovství: Jak každý z nás může změnit svět*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2008. 231 s. ISBN 978-80-7207-674-1.

DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Průvodce neziskovým právem*. 1. díl, 1. vyd. Praha: Informační centrum nadací a neziskových organizací, 1996. 167 s.

DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Průvodce neziskovým právem*. 2. díl, 1. vyd. Praha: Informační centrum nadací a neziskových organizací, 1996. 164 s.

LUKEŠ, Martin, NOVOTNÝ, Jiří a kol. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 223 s. ISBN 978-80-245-1473-4.

OMUNDI, Rose, MUNEVAR, Juan, LILJEGREN, Cecilia a kol. *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*. 2. Vyd. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 2005. 224 s. ISBN 80-902302-5-3.

POLAČKOVÁ, Zuzana. *Fundraisingové aktivity: jak získávat finanční prostředky od místní komunity*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 120 s. ISBN 80-7178-694-2.

POTLUKA, Oto a kol. *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IREAS, 2003. 198 s. ISBN 80-86684-02-4.

VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

Ústavní zákony

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 23/1991 Sb., Listina základních práv a svobod

Kodexy

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 47/1992 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Zákon č. 85/1995 Sb., o právu petičním

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

Zákon č. 177/ 2001 Sb., o ochraně osobních dat

Zákon č. 134/1867 Sb., říšský zákoník

Zákon č. 126/1994 Sb., zákoník práce

Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů

Ustanovení

Ustanovení §17 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §18 zákona o právu petičním

Ustanovení §6 zákona o právu shromažďovacím

Ustanovení §1 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §2 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §4 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §5 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §3 zákona o sdružování občanů

Ustanovení §628 občanského zákoníku

Ustanovení §2 obchodního zákoníku

Internetové zdroje

Cech obkladačů. *Občanské sdružení* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.cech-obkladacu.cz/index.php?cmd=page&type=3> >. [cit. 2012 – 11 - 10].

Cech topenářů. *Občanské sdružení* [on – line]. Dostupný z WWW: < http://www.cehtop.cz/index.php?clanek=o_nas >. [cit. 2012 – 11 – 10].

Dobrovolník. *Dobrovolnictví nabídka a poptávka* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/co-si-rozmyslet-predem/> >. [cit. 2012 – 12 – 21].

Kaňka o.s. *Jak nás podpořit* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.kanka.info/jak-nas-podporit/> >. [cit. 2013 – 01 – 18].

Ministerstvo vnitra České republiky. *Občanská sdružení* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d> >. [cit. 2012 – 12 – 10].

Ministerstvo vnitra České republiky. *Občanská sdružení* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rady/sdruzeni/index.html> >. [cit. 2012 – 12 – 22].

Ministerstvo financí České republiky. *Neziskové organizace* [on – line]. Dostupný z WWW:< http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html >. [cit. 2013 – 01 – 16].

Neziskovky. *Jak darovat* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/> >. [cit. 2012 – 12 – 20].

Neziskovky. *Proč darovat* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://www.neziskovky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/> >. [cit. 2012 – 12 – 21].

Portál Veřejné správy. *Občanské situace* [on – line]. Dostupný z WWW: < <http://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/159/4267.html> >. [cit. 2012 – 12 – 27].

Úřední věstník Evropského společenství. *Granty z evropských fondů* [on – line]. Dostupný z WWW: < http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sga/aides/index_en.htm >. [cit. 2012 – 12 – 12].

8. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Dotazníkové šetření - vzorový dotazník

Otázky pokládané respondentům:

1. Čím se vaše organizace zabývá?
2. Jakým způsobem je organizace financována?
3. Využíváte dotací či fondů Evropské unie?
4. Pořádáte kulturní či jiné akce? A jaké?
5. Sponzoring ve vaší organizaci?
6. Setkáváte se s nezájmem sponzorů? A proč?
7. Jaké využíváte postupy při získávání dárců a dobrovolníků?
8. Konáte veřejné sbírky? A jaké?
9. Jakým způsobem sestavujete roční rozpočet?
10. Myslíte si, že vaše organizace je kladným přínosem pro naši společnost? A proč?
11. Spolupracujete s jinými občanskými sdruženími? A s jakými?
12. Jaké máte plány a cíle do dalších let?
13. Jakým způsobem se jako organizace zveřejňujete?
14. Využíváte financování z veřejných či neveřejných zdrojů?
15. Jaká je cílová skupina vašich klientů?
16. Co byste změnili na právní úpravě nestátních neziskových organizací?
17. V čem spatřujete výhody občanského sdružení oproti obecně prospěšné společnosti?

18. Plánujete do dalších let rozšířit činnost organizace i mimo okres Tábor?
Zdůvodněte.
19. Co je pro vás jako pracovníky Kaňky největší odměnou?
20. Stručně popište, jak si představujete vaši organizaci za 10 let.

Příloha č. 2 Smlouva o založení občanského sdružení

Vzor:

SMLOUVA O ZALOŽENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

1. jméno, příjmení, r. č., bydliště
2. jméno, příjmení, r. č., bydliště
3. jméno, příjmení, r. č., bydliště

Dále jen „zakladatelé“

uzavřeli dne tuto

smlouvu o založení občanského sdružení

Čl. 1.

Účel smlouvy

1. Zakladatelé se dohodli na založení občanského sdružení, dle zákona č. 83/1990 Sb. s názvem
2. Zakladatelé se zavazují provést veškeré právní úkony nutné ke vzniku občanského sdružení s názvem

Čl. 2

Přípravný výbor

1. Zakladatelé vytvořili přípravný výbor a jsou jeho členy.
2. Zakladatelé (přípravný výbor) se zavazují, že se dohodnou na základním dokumentu občanského sdružení (Stanovách občanského sdružení) a v souladu

se zákonem podají návrh na registraci občanského sdružení příslušnému orgánu - Ministerstvu vnitra České republiky.

Čl. 3.

Podstatné náležitosti stanov

Zakladatelé se dohodli na těchto podstatných náležitostech stanov:

1. Název občanského sdružení:
2. Sídlo občanského sdružení:
3. Cíl (účel) občanského sdružení:
4. Orgány občanského sdružení: Členská schůze, Výbor sdružení a Revizor.
5. Statutární orgán občanského sdružení: Výbor sdružení.
6. Organizační jednotky občanského sdružení nebudou zřízeny.

7. Zásady hospodaření: občanské sdružení bude založeno za jiným účelem než podnikáním; podnikání je možné jako doplňková činnost; případný zisk bude použit pro statutární účel občanského sdružení; hospodaření bude vždy v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Čl. 4

Závěrečná ustanovení

1. Není-li stanoveno jinak, smluvní poměry se řídí ustanovením § 829 a násl. občanského zákoníku.

2. Tato dohoda se vyhotovuje ve 3 vyhotoveních, z nichž každý ze zakladatelů obdrží po jednom.

3. Jako výraz celkové souhlasné vůle připojují zakladatelé pod tuto smlouvu své podpisy.

Za stranu první

Za stranu druhou

Za stranu třetí

.....

.....

.....

V dne V dne V dne

Zdroj: <http://www.ucetnikavarna.cz/.../name-1343137866-smlouva-o-zalozeni>

Příloha č. 3 Příklad uplatňování odpočtu daru u fyzické osoby

Poplatník – fyzická osoba s příjmem 200 000 Kč v roce 2005 daruje 1 000 Kč neziskové organizaci, žádné jiné odpočty neuplatňuje.

Základ daně = 200 000 Kč

Základní nezdanitelná částka na poplatníka = 38 040 Kč

1. Neuplatňuje odpočet daru

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (zaokrouhлено na stokoruny dolů) = 161 900 Kč (200 000 Kč - 38 040 Kč).

Daň z příjmů = 26 920 Kč (16 380 Kč + 20 % z (161 900 Kč - 109 200 Kč)).

2. Uplatňuje odpočet daru

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (zaokrouhлено na stokoruny dolů) = 160 900 Kč (200 000 Kč - 38 040 Kč - 1 000 Kč).

Daň z příjmů = 26 720 Kč (16 380 Kč + 20 % z (160 900 Kč - 109 200 Kč)).

Uplatněním odpočtu daru ve výši 1 000 Kč tedy poplatník zaplatí na dani o 200 Kč méně, resp. je mu vrácen přeplatek na dani o 200 Kč vyšší. Poplatník tedy v tomto případě dostane od státu úlevu ve výši 20 % daru (část roční mzdy přesahující 109 200 Kč je zdaňována 20 %). U poplatníků s podprůměrnými příjmy tato úleva činí 15 %, naopak u

poplatníků s nejvyššími příjmy může úleva činit až 32 % z hodnoty daru. Tato fyzická osoba může uplatnit odpočet daru v hodnotě 1 000 Kč až 20 000 Kč (10 % základu daně).

Zdroj: <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

Příloha č. 4 Jak se stát dobrým dobrovolníkem

Čas - vždy mějte na paměti, že dobrovolníkem jste ve svém volném čase a proto slibujte jen tolik času, kolik skutečně můžete poskytnout. Většina organizací ocení Vaši pravidelnost a spolehlivost více než adernickou, ale nevyzpytatelnou účast. Volte raději organizaci, která Vám je blíží (místně), protože i to dojíždění může časem Vaši odhodlanost sabotovat.

Zábava - vybírejte organizaci podle Vašeho zájmu. Téměř všichni dobrovolníci, kteří někde pracují, se shodnou na tom, že je dobrovolničení baví. V tomto ohledu můžete maximálně realizovat své cíle nebo sny. Tuhle práci neděláte pro peníze a tak můžete skutečně vybírat co Vás zajímá a těší.

Musím být nějak vyškolen(a) nebo vybaven(a)? - jsou oblasti, ve kterých můžete být výtečným dobrovolníkem a stačí Vám na to dvě zdravé ruce. V některých oblastech už musíte disponovat např. organizačními schopnostmi, aby Vaše práce byla přínosem. Jsou ale i takové dobrovolnické činnosti (např. u telefonu na lince důvěry nebo při individuální práci s dětmi), pro které je nezbytné absolvovat výcvik nebo školení. V naprosté většině Vás na tuto věc upozorní při prvním setkání v organizaci a také Vám nabídnou takový výcvik absolvovat.

Supervize - volně navazuje na předchozí odstavec. Vždy při svém vstupu do organizace dbejte na to, aby jste věděli na koho se můžete obrátit s jakýmkoliv problémem, který se při dobrovolničení objeví. Rada: "Nikdy si nic nenechávejte pro sebe! Ani radost ani starost!" Většinou bude oním člověkem koordinátor dobrovolníků. Supervize se pak objevuje jaksi "nad" tímto

koordinátorem. Jde o setkání dobrovolníků, na kterém se povídá o dobrovolnictví v dané organizaci a do kterého se promítají pohledy všech zúčastněných, tedy i Váš. (V obecné rovině to snad takto stačí. Podoba supervizí se velmi liší podle dobrovolnické oblasti nebo podle charakteru organizace).

Zdroj: <http://www.dobrovolnik.cz/dobrovolnictvi-nabidka-a-poptavka/co-si-rozmyslet-predem/>

Příloha č. 5 Všeobecná deklaráce o dobrovolnictví

V době globalizace a nepřetržitých změn se svět stále zmenšuje, je složitější a vzájemná závislost vzrůstá.

Dobrovolnictví, individuální nebo skupinová činnost, umožňuje:

- **udržovat a posilovat takové lidské hodnoty jako jsou družnost, zájem o druhé a služba jiným lidem**
- **aby jednotlivci mohli uplatňovat svá práva a odpovědnost jako příslušníci komunity a aby se zároveň mohli po celý život učit a růst, realizovat veškerý svůj lidský potenciál**
- **propojení navzdory rozdílům, které nás neustále rozdělují, abychom mohli žít ve zdravých, udržitelných komunitách a abychom mohli společně usilovat o nalezení nových řešení pro společné úkoly a mohli jsme utvářet náš kolektivní osud**

Na úsvitu nového tisíciletí se dobrovolnictví stalo nepostradatelným prvkem každé společnosti. Účinně a prakticky převádí deklaraci Spojených národů, kde se praví: "My, lid," máme moc změnit svět, do běžného života.

*** * * * ***

Tato deklaráce podporuje právo všech žen, mužů a dětí svobodně se sdružovat a dobrovolně pracovat bez ohledu na kulturní a etnický původ, věk, pohlaví, tělesný stav a společenské nebo ekonomické postavení. Všichni lidé na celém světě by měli mít právo nabídnout jiným lidem a jejich komunitám svůj čas, schopnosti a energii prostřednictvím individuální či kolektivní činnosti a bez nároku na odměnu. Chceme rozvoj dobrovolnictví, které by:

- **pomohlo zapojit celou komunitu do identifikace a řešení jejich problémů**
- **povzbuzovalo mládež a pomáhalo jí, aby se vedení prostřednictvím**

služby stalo pro ni trvalou součástí života

- mluvilo za ty, kteří nemohou mluvit sami za sebe
- umožnilo dalším lidem se do dobrovolnictví zapojit
- doplňovalo, avšak nenahrazovalo odpovědnou činnost jiných sektorů i úsilí placených pracovníků
- umožnilo lidem získat nové znalosti a dovednosti a plně rozvinout svůj potenciál, sebedůvěru a tvořivost
- podporovalo rodinnou, komunitní, národní i globální solidaritu

Jsme přesvědčeni, že je společnou odpovědností dobrovolníků a zároveň i organizací a komunit, v nichž působí:

- vytvářet prostředí, v němž dobrovolníci mají smysluplnou práci, která umožňuje dosáhnout dohodnutých výsledků
- definovat kritéria pro účast dobrovolníků, tedy i podmínky, za nichž by organizace a dobrovolník mohli své závazky ukončit, dále pak rozvíjet způsoby, jak činnost dobrovolníků řídit
- poskytovat dobrovolníkům a osobám, jimž slouží dostatečnou ochranu před riziky
- poskytovat dobrovolníkům vhodné školení, pravidelné hodnocení a uznání
- zajistit přístup pro všechny odstraněním veškerých bariér - fyzických, ekonomických, společensko-sociálních a kulturních - bránících jejich účasti

* * * * *

V souladu se základními lidskými právy, která jsou vyjádřena v Deklaraci lidských práv Spojených národů a se zásadami dobrovolnictví a odpovědností dobrovolníků a organizací, v nichž působí, se obracíme na:

1/ všechny dobrovolníky, aby projevili své přesvědčení, že dobrovolnická činnost je tvůrčí a zprostředkující síla, která:

- vytváří zdravé, udržitelné komunity, které uznávají důstojnost všech lidí
- umožňuje všem lidem uplatňovat práva lidských bytostí a tím zlepšit vlastní život
- pomáhá řešit společensko-sociální, kulturní, hospodářské a ekologické problémy
- pomocí celosvětové spolupráce utváří lidštější a spravedlivější společnost

2/ vedoucí představitelé:

- ve všech oblastech, aby se spojili a vytvořili silná, viditelná a účinná místní a národní "dobrovolnická centra" - základní vedoucí organizace dobrovolnictví
- vlád, aby zajistili pro všechny právo na dobrovolnou činnost, aby odstranili veškeré právní překážky bránící účasti na dobrovolné činnosti, aby zapojili dobrovolníky do své práce a poskytli nevládním organizacím prostředky i podporu pro účinnou mobilizaci a vedení dobrovolníků
- v podnikání, aby povzbuzovali své zaměstnance a pomáhali jim působit v komunitě jako dobrovolníci a aby vyčlenili lidské i finanční zdroje pro rozvoj infrastruktury nezbytné pro podporu dobrovolnictví
- v médiích, aby přinášeli příběhy dobrovolníků a poskytovali informace, které by lidi povzbuzovaly a pomáhaly jim zapojit se do dobrovolných činností
- v oblasti vzdělávání, aby vedli lidi všech věkových skupin a pomáhali jim zapojit se do dobrovolných aktivit a aby lidem vytvářeli možnosti uvažovat o jejich službě a učit se z ní
- církví, aby potvrdili dobrovolnictví jako správnou odpověď na duchovní výzvu sloužit všem lidem
- nevládních organizací, aby vytvořili pro dobrovolníky přátelské organizační prostředí a aby vyčlenili lidské a finanční prostředky nezbytné pro účinné začlenění dobrovolníků.

Obracíme se na Spojené národy, aby:

- vyhlásily toto desetiletí jako "Dekádu dobrovolníků a občanské společnosti" a stvrdily tím nezbytnost posílit instituce svobodných společností
- uznaly logo - "červené V" za univerzální symbol dobrovolnictví

IAVE vyzývá dobrovolníky a vedoucí představitelé ze všech oblastí na celém světě, aby se partnersky spojili na propagaci a podporu účinného, všem přístupného dobrovolnictví, symbolu solidarity všech lidí a národů. IAVE vyzývá globální komunitu dobrovolníků, aby tuto Všeobecnou deklaraci o dobrovolnictví studovali, diskutovali o ní, schválili ji a naplnili.

Zdroj: [Schváleno mezinárodní správní radou IAVE - Mezinárodní asociace pro dobrovolnické úsilí - na 16. světové konferenci dobrovolníků, konané v Amsterdamu, v

Nizozemí, v lednu 2001, v Mezinárodním roce dobrovolníků],
<http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/vseobecna-deklarace-o-dobrovolnictvi/>

Příloha č. 6 Fundraisingové hry

Hry s kartami

Pořadí vytažených karet

Prostředí: interiér, exteriér

Věk hráčů: 14+

Počet hráčů: do 40

Čas na hru: 30 minut

Náročnost přípravy: snadná

Dotace od jednoho účastníka: 5-10 Kč

Potřebný materiál: balíček karet, linkovaný papír k zapisování tipů

Hráči mají uhádnout, v jakém pořadí budou vytaženy hodnoty tří karet. Každý tip je zaznamenán do archu. Karty mohou být všechny vylosovány buď jedním, nebo několika dobrovolníky z publika. Znakem karet se můžete – ale nemusíte – zabývat.

Vítěz vyhrává malou cenu nebo trojnásobek vložené sumy.

Hra má dvě hlavní alternativy:

1. Na jednorázové akci (oslava, ples, diskotéka) je vhodné uspořádat několik losování, aby se zvýšila šance na výhru. Sbíráání tipů lze provádět na několika místech současně. Aby se mezi nimi zabezpečila soudržnost, je možné na každém místě losovat jednu kartu a o výsledcích informovat telefonicky.

2. Hra může pokračovat několik týdnů, dokud se nenasbírá dostatečný počet tipů. Losování karet probíhá až po této fázi. V tom případě je vhodné sbírat tipy v nějakém obchodě, pohostinství nebo jiném místě, které navštěvuje dostatek lidí.

Tipy hodnot vylosovaných karet				
Jméno	Adresa	1	2	3

Zdroj: POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 46

Zátky v terči

Prostředí: interiér, exteriér

Věk hráčů: 14+

Počet hráčů: co nejvíce

Čas na hru: během celé akce, jeden hráč 1 minutu

Náročnost přípravy: snadná

Dotace od jednoho účastníka: 5 Kč

Potřebný materiál: karton o rozměrech 1,5x1,5 m, dostatek lahvových zátek

Na karton nakreslete terč s osmi soustřednými kruhy vzdálenými od sebe asi 5 cm a položte ho na zem.

Soutěžící má hodit zátku přímo do středu terče ze vzdálenosti 2 m tak, aby zátka ležela spodní stranou dolů.

Zůstane – li zátka přímo ve střed terče, získává hráč 10 bodů. Za každou zátku, která skončí správnou (spodní) stranou dolů v obvodu terče tak, aby se nedotýkala vnějšího

kruhu, získává 2 body. Zasáhne – li hozená zátka jinou zátku (kromě případu, kdy hráč hodí druhou zátku přímo do středu a ta tam zůstane), 2 body ztrácí.

Každý, kdo dosáhne 10 a více bodů, získává cenu.

Zdroj: POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 57

Hlavičková

Prostředí: exteriér

Věk hráčů: 8+

Počet hráčů: co nejvíce

Čas na hru: během akce, jeden hráč 5 minut

Náročnost přípravy: obtížnější

Dotace od jednoho účastníka: 5 Kč

Potřebný materiál: 3 basketbalové košíky a podstavec k jejich zavěšení (případně obruče nebo kbelíky zavěšené na stromě), 3 míče (velikosti fotbalových).

Zavěste basketbalové košíky na stojan tak, aby byl každý v jiné výšce. Nebo můžete zavěsit tři stejné nádoby do různé výšky na strom.

Hráč má vstřelit ze vzdálenosti minimálně 1,5 m do každého koše (či nádoby) „hlavičkou“ vždy jeden míč.

Kdo vsítí všechny tři míče, získává cenu.

Zdroj: POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 59

Jízda bez motorů

Prostředí: exteriér

Věk hráčů: 14+

Počet hráčů: co nejvíce, minimálně 10

Čas na hru: 30 minut

Náročnost přípravy: obtížnější

Dotace od jednoho družstva: 50 Kč

Potřebný materiál: pro každé družstvo auto a 2 lana

Hru lze hrát jen v případě, že máte k dispozici dostatečně velký prostor a jste schopni zajistit dostatek automobilů. Proto je hra vhodná například, k akcím organizovaným autoklubem nebo ve spolupráci s nějakým autosalonem, který je ochoten zapůjčit několik vozidel. Nebo se můžete spojit s organizací, která disponuje služebními auty (pro hru jsou zvláště atraktivní například policejní vozy).

Štafeta se hraje na trase dlouhé přibližně 500m a soutěží minimálně pětičlenná družstva. Družstvo si vybere jednoho člena – ten bude auto řídit. Zbylí čtyři členové ho musí lany dotáhnout až do cíle v co nejkratším čase.

Přihlásí – li se do soutěže více družstev, než máte automobilů, rozdělte družstva do skupin a vítěze vyhlase po semifinálovém a finálovém kole.

Zdroj: POLAČKOVÁ, Z., *Fundraisingové aktivity*, s. 97

Příloha č. 7 Integrované sportovně rehabilitační pobyty Kaňka, o.s.

Každoročně Kaňka o.s. pořádá týdenní letní a zimní sportovně rehabilitační pobyty, které jsou vždy tématicky zaměřené a vychází z požadavku aktivního trávení volného času v integrovaném kolektivu. Rodiče mohou vypravit své děti samostatně, nebo se pobytu také zúčastnit a využít pak aktivit připravených i pro ně. Mohou zvolit relaxaci či aktivní odpočinek (cvičení, výtvarná činnost, přednášky...). Většina rodičů dětí předškolního věku jede společně s dětmi, tato varianta je ideální. Dopolední a odpolední program prožívají děti s "tetama s Kaňky" a do postýlky je ukládá maminka nebo tatínek.

V zimě jezdíme již několik let do Černého Dolu v Krkonoších. Zimní pobyt je ve znamení lyžování, bobování a koulování. Lyžují všechny děti, zdravé i s postižením. Naše sdružení vlastní 1 monolyži a další máme možnost si

zapůjčit. Naši pracovníci jsou vyškolení k svázení a asistenci u monolyžařů.

Letní pobyt trávíme v Chlumu u Třeboně. Děti celým pobytům provází tématicky připravený plán činností. Sportovní a pohybové aktivity střídají výtvarné činnosti, zpívání a hraní, koupání a vycházky. V uplynulých letech jsme prožili pobyty ve znamení Indiánů, Pravěku, Námořníků apod.

- o Přihlášky a informace: Lenka Michalová, vedoucí volnočasových aktivit, michalova@kanka.info, tel.: 776752242

Zdroj: <http://www.kanka.info/volnocasove-aktivity/sportovne-rehabilitacni-pobyty/>

Příloha č. 8 Výzva OS Pro klidný Tábor

Občanské sdružení Pro klidný Tábor vyzývá všechny táborské zastupitele, aby při rozhodování o přijetí dotace zvážili, zda celá akce bagrování má opravdu smysl. Žádáme zastupitele, aby se zodpovědně seznámili se všemi aspekty akce odbahnění Jordánu, a to jak s odbornými analýzami, tak s ekonomickými dopady celé akce, a vyhodnotili, jaký vliv bude mít realizace této akce pro vývoj města Tábora a jeho obyvatele do budoucna. Sdružení Pro klidný Tábor navrhuje:

1. Urychleně začít veškerá možná jednání o vyčištění povodí

Jordánu

- ověřit možnost a termín získání dotací na čističky odpadních vod (ČOV) pro malé obce na SFŽP a MZ a zjistit podmínky získání dotací rekultivace krajiny (v povodí Jordánu) a zvýšení retenční schopnosti povodí

- zahájit vyjednávání s obcemi na povodí Jordánu o možnosti vzniku „svazu obcí“ pro účely žádání dotací na ČOV

2. Bylo-li opravdu žádáno na odbahnění kvůli výstavbě spodní výpusti, navrhuje, aby bylo ihned započato jednání se SFŽP, za jakých podmínek bude možno využít pouze část dotací na vybagrování sedimentů kolem výstavby

3. Povrchově vyčistit celou nádrž od padlých stromů a naplavenin

4. Zajistit na vhodných místech v povodí tzv. kořenové čističky, které jsou schopny pohltit velkou část živin, které následně způsobují přemnožení řas a sinic v Jordánu

5. Zvážit proměnění rybí osádky z kaprovitých druhů ryb na dravé ryby, které tolik nerozrývají sedimenty na dně

6. Přehodnotit způsob zpevňování břehů neestetickým betonem, který ani

v nejmenším nezapadá do krajinného rázu památkově chráněné nejstarší vodárenské nádrže ve střední Evropě, ale tam, kde to podmínky umožní, zajistit pevnost břehů osázením stromů, jejichž kořeny břehy udrží

7. Nechat vypracovat nezávislý odborný posudek na možné negativní dopady na ekosystém a životní prostředí v povodí Jordánu pro variantu úplného odbagrování sedimentu (úhyn vodní fauny a flory, narušení břehů, úhyn stromů na březích atd.) a variantu částečného odbahnění v okolí stavby spodní výpustě (jak často a za jakých přírodních okolností se bude výpust' používat, jak velké by bylo riziko nasávání sedimentu a jeho skutečné důsledky na ekosystém atd.) a zodpovědně zvážit jeho závěry.

Zdroj: http://jordan.nazory.cz/vyzva_zastupitelum.pdf

Příloha č. 9 Počet registrovaných OS

Dobrý den,

k Vašemu dotazu sděluji, že Ministerstvo vnitra registruje k dnešnímu dni celkem 92 071 občanských sdružení.

Jaroslava Burešová

tel. 974817373

Zdroj: jaroslava.buresova@mvr.cz

Příloha č. 10 Motivace k vedení neziskové organizace

	Četnost	Relativní četnost (%)
Smysluplnost práce, pomoc druhým	83	33,9
Hobby a seberealizace	56	22,9
Víra, životní poslání	21	8,6
Výkonová motivace, potřeba úspěchu	19	7,8
Práce s lidmi	18	7,3
Svoboda a nezávislost	13	5,3
Nové věci a zkušenosti	12	4,9
Předchozí zkušenosti	12	4,9
Nutnost	6	2,4
Zisk a příjem	2	0,8
Jiné	9	3,7

Pozn: počet odpovědí (n=243) je větší než počet respondentů (N=230), neboť někteří vedoucí pracovníci NNO uváděli více motivů.

Zdroj: LUKEŠ, M. a kol. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*, s. 84

Příloha č. 11 Přehled rozpočtových položek Evropské Komise

Politické oblasti	
01 – ekonomické a finanční záležitosti	17- zdraví a ochrana spotřebitelů
02 – podnikání	18 – spravedlnost a vnitropolitické záležitosti
03 – hospodářská soutěž	19 – vnější vztahy
04 – zaměstnanost a sociální věci	20 – rozvoj a vztahy se zeměmi AKT
05 – zemědělství a venkovský rozvoj	22 – rozšíření
06 – energie a doprava	23 – humanitární pomoc
07 – životní prostředí	24 – boj proti podvodům
08 – výzkum	25 – koordinace politik Komise a právní poradenství
09 – informační společnost	26 – administrativa
10 – přímý výzkum	27 – rozpočet
11 – rybolov	28 – audit
12 – vnitřní trh	29 – statistika
13 – regionální politika	30 – důchody
14 – daně a celní unie	31 - rezervy
15 – vzdělání a kultura	
16 – tisk a komunikace	

Zdroj: OMUNDI, R. a kol., *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*, s. 13